Några hågkomster ur mitt lif

eller

Guds underbara fostran

af

Wilhelm Andersson

Stockholm · Nya Bokförlags-Aktiebolaget

Eder i Jesus
WILHELM ANDERSSON.

NÅGRA HÅGKOMSTER UR MITT LIF

ELLER

GUDS UNDERBARA FOSTRAN

AF

WILHELM ANDERSSON

STOCKHOLM
NYA BOKFÖRLAGS-AKTIEBOLAGET

KUNGL. BIBLIOTEKET STOCKHOLM

WILHELMSSONS BOKTRYCKERI A.-B.
STOCKHOLM 1911

HÅGKOMSTER

FÖRFATTARENS FÖRORD.

DÅ JAG för många år sedan började nedskrifva mina ***"hågkomster"*** *ur mitt lifs historia hade jag icke den ringaste tanke på att de skulle sändas ut bland allmänheten. Men så kom jag att föreläsa det lilla arbetet för mina syskon och några barndomsvänner. De önskade lifligt att jag skulle utgifva det i tryck. Dock har jag stått tvekande huru jag borde göra. Jag har likväl nu beslutat i Herrens namn att låta det utgå bland allmänheten.*

Men detta arbete är icke alls ett lofprisande af någon mänsklig personlighet, utan det är en ringa tacksamhetsgärd till Herren Jesus, som sökte upp mig, där jag irrade omkring i världen, samt frälste mig och gjorde mig skicklig till att vara delaktig i de heligas arfslott i ljuset.

Därtill önskar jag och beder till Gud att mina enkla "hågkomster" måtte blifva till mycken uppmuntran för många, hvilka stå — ***som jag en tid*** *— undangömda och förglömda små plantor på världens stora vilda åkerfält. Jag är ett lefvande bevis för att Gud icke förglömmer någon, om han än ofta förglömmes.*

Någon torde anse det vara förmätet af mig att sända ut ett sådant här arbete i tryck medan jag ännu är i lifvet. Men detta har jag tillåtit mig därför, att jag har många barndomsvänner och äfven syskon ännu i lifvet,

hvilka med lifligt intresse följt den värnlöse pilten under hans lifs färd ***samt på så nära håll,*** *att de ha det viktigaste af mitt lifs skildringar inom sina egna erfarenhetsområden och kunna säga, om jag skrifvit sanning eller ej.*

Så gå då ut, mitt lilla arbete, i Herrens namn! Måtte du blifva ett medel i hans hand till dyrbara själars frälsning!

Göteborg den 1 sept. 1910.

Wilhelm Andersson.

I all kärlek tillägnad mina syskon och mina ungdomsvänner med en innerlig önskan att få möta dem hos Jesus.

Min Jesu kärlek.

JAG ÖNSKAR att jag kunde
rätt prisa Jesu namn,
som med sitt blod har köpt mig
och frälst från synd och skam.
Dock öfvergår det kunskap,
att han så älskat mig,
att han af nåd mig utvalt
till brud evinnerlig.

Hur skall jag kunna fatta
hvad han för mig utstod,
då han i örtagården
för min skull svettad's blod?
Och när han sedan hånad
och törnkrönt, gisslad är,
af fienderna korsfäst —
hvad månn' det innebär?

Jo, en gång skall jag, hänförd
— på Jesu segerdag —
se hvarför han blef törnkrönt,
bar kors och gisselslag.
O, underbara kärlek,
så rik, så fri, så ren!
För evigt skall jag sjunga
om den i himmelen.

Guds underbara fostran.

I föräldrahemmet.

I EN MYCKET SKÖN TRAKT, inom det mångomskrifna härliga Norra Tjusts härad, hade jag den stora förmånen att första gången skåda dagens ljus. Jag föddes den 5 oktober 1842, i Kårby, Törnesfalla socken, strax utanför Västerviks stad.

Min lefnadsbana har varit mycket omväxlande. Min fader, gästgifvaren Anders Persson, var en rätt intelligent, framsynt och energisk man. Då mina föräldrar gifte sig voro de rätt förmögna. Men ty värr föll min fader med tiden ett offer för rusdryckerna. Godhjärtad som min fader var, blef han under rusets inflytande på många sätt prejad att gå i borgen för sina vänner. Detta fick han dyrt betala;

ty däraf kom det sig att mina föräldrar en dag drefvos tomhändta från en vacker gård och ett mycket trefligt hem. Båda mina kära, hårdt pröfvade föräldrar dogo i sin bästa ålder. Min moder dog juldagen 1847. Jag var då endast litet öfver 5 år gammal; dock kan den dagen aldrig utplånas ur mitt minne.

Medan min älskade moder höll på att kämpa med döden satt jag i en något äldre systers knä och skulle lära mig läsa a, b, c; ty det var seden i mitt föräldrahem, att vi skulle börja att lära oss läsa på j u l d a g e n. Under tiden satt min fader vid min moders dödsbädd, och rätt som det var stod han upp, kallade till sig sin lilla barnaskara och försökte under bitter gråt omtala hvad som händt. Och det är för mig såsom ett heligt j u l d a g s m i n n e för omkr. 63 år sedan. Jag kommer ihåg hvad han under tårar sade till oss: »Ack, mina små barn, nu är mamma död!» Ja, hvad förstodo vi små hvad detta innebar för oss! Men då vi alla en liten tid därefter stodo både fader- och moderlösa och kastades ut i världen för att kämpa mot tidens rasande stormar — lärde vi snart förstå huru allvarligt det är att vara föräldralös.

Vi voro nu bosatta i Västervik. Min fader afled kort därefter, näml. i mars 1848. Båda mina föräldrar gingo af djup sorg i förtid bort. Vi voro då fem syskon i lifvet, hvilka, fattiga och

värnlösa, kastades ut i världen. Jag var yngst. Vid nyligen fyllda 5 år lämnade jag på nyåret 1848 det sköflade hemmet och fick aldrig mera återse min hårdt pröfvade fader. Hvilken mörk bana låg icke då framför den femårige värnlöse pilten! Men, ära vare Gud! Han har underbart hjälpt mig genom allt. Halleluja!

I fosterhemmet.

RIS SKE GUD! Han gaf mig ett mycket kärt hem hos f. d. hemmansägaren Lars Magnus Edström i Stora Björka by, Västra Eds socken, Kalmar län. Min fosterfader var tyvärr äfven han en drinkare. Men min älskade fostermoder, syster till min fader, en synnerligen älskvärd, ädel och mycket beprövad kvinna, blef för mig både moder och fader. O, du välsignade, min högt älskade fostermoder! Hvad du gjorde dig förtjänt af den värnlöse piltens odelade kärlek! Hennes namn skall med djup vördnad bäras i heligt och tacksamt minne, så länge jag lefver. Hon fick uppleva den höga åldern af nära 92 år. Vare frid öfver hennes stoft och öfver hennes minne!

Jag fostrades ganska strängt men mycket ömt och kärleksfullt af min fostermoder. Hon ägde den tiden visserligen icke den helige Andes vittnesbörd om barnaskap hos Gud. Men hon gjorde dock allt för mig, så långt hon förstod, och uppmanade mig ofta att vara rädd för att synda mot Gud samt att jag skulle bli en snäll gosse. Jag hade ock ett ständigt och mycket sorgligt exempel att lära af, då jag såg min arme fosterfaders lif. Han var en mycket ömsint man, när han var nykter, men mycket elak, då han var drucken.

Gud arbetade mäktigt på mitt barnahjärta under hela den tid jag kan minnas tillbaka, medan jag var i det älskliga fosterhemmet. Men tyvärr fanns det ingen lefvande gudsfruktan i min barndoms nejder på den tiden. Jag fick därför växa upp utan den ledning som en efter Herren längtande själ så väl behöfver. Allt nog, alla heliga intryck stannade endast vid känslan af Guds förekommande nåd på mitt unga mottagliga barnahjärta. O, huru jag älskade att höra och läsa Guds ord! Men detta var och förblef allt.

Min älskade fostermoder gjorde allt för att beständigt hålla mig ren och snyggt klädd. Men trots hennes goda vilja hade hon icke alltid sådana kläder åt mig, att hon kunde tillåta mig att på söndagarne gå till kyrkan. Hungern efter Guds ord var likväl så stor i den

fattige fader- och moderlöse gossens själ, att trots det opassande att gå dåligt klädd till kyrkan och trots det, att kyrkan låg 3/4 mil från hemmet, ilade jag mången söndag olofligt dit. Dock hade vi endast ogudaktige män, som den tiden predikade Guds ord för oss.

Åren svunno. Hvad jag ändå var lycklig. Jag drömde mina ljufva framtidsdrömmar och byggde väldiga luftslott. I min barnsliga fantasi föreställde jag mig ofta att jag en dag skulle blifva präst och då själf få predika det ord som jag så högt älskade. I min enfald försökte jag ibland att predika, synnerligast då jag om somrarne vallade min fosterfaders får. Medan jag så där kunde fritt drömma mina leende framtidsdrömmar var jag i sanning lycklig.

Men ack, hvad tiden ilar! Snart kom våren 1857, då jag skulle konfirmeras. Vi hade icke haft någon fast skola, annat än vid den aflägsna kyrkan. Dit kunde jag icke komma. Jag fick inhämta mina små kunskaper vid min fostermoders sida, under tiden då hon utförde hemmets sittarbete. Men Gud hade gifvit mig ett ovanligt godt minne. Redan vid 7 års ålder kunde jag läsa den så kallade »långkatekesen» väl utantill. Från konfirmationsskolan fick jag det allra bästa afgångsbetyg, och vår kyrkoherde uppmärksammade mig ofta med beröm.

Huru underligt Gud hjälpte den värnlöse pilten.

Nu måste jag ut i världen och på egen hand utkämpa lifvets strider. Det var mycket påkostande att skiljas från min fostermoder. Ofta mindes jag henne senare under tårar. Ibland mötte jag rätt svåra förhållanden. Men Herren följde mig beständigt. Han hjälpte mig underbart. Dock förstod jag icke rätt min osynlige barndomsvän.

Under tiden brann alltid en varm åstundan hos mig att få studera. O, hvad jag längtade därefter! Jag klagade aldrig öfver min fattigdom. Jag var alltid nöjd med min lott; men det fanns likväl gry och lefnadsmod i mitt hjärta. Framåt var min lösen. Men o, huru skulle jag vinna målet, enligt mina barndomsdrömmar? Så långt jag förstod försökte jag att öfva självstudier. Men ack! Jag hade icke den ringaste aning om, hvilken hög lärdom som fordrades för att vinna min längtans mål. I min barnsliga enfald hade jag icke ännu velat yppa mitt hjärtas hemligheter för någon.

Visserligen sände Herren vid denna tid en god vän i min väg, under hvars ledning jag en längre tid tog lektioner i skrifning samt genomgick P. A. von Zweigbergks 240 sidor stora bok i räknekonsten. Men o, hvad kunde väl detta hjälpa mig!

Svårast blef det likväl för mig, då jag vid ett senare tillfälle kom att läsa följande vers i en bok:

"Ditt rönta snilles frö
skall du till mognad drifva;
det träd, hvars blommor dö,
kan inga frukter gifva."

Detta anslog hårdt den där ömma strängen i mitt inre. Min trängtan efter att studera öfvergick nu rent af till trånad. — Djupt beklagar jag alla fattiga gossar i samma belägenhet.

Ja, hvarthän skulle jag väl nu vända mig? Jag längtade så mycket efter att få komma in i ett elementarläroverk. Men ack, det saknades medel. I min nöd dristade jag mig att vända mig till en rik släkting, för hvilken jag yppade mitt hjärtas trängtan, bedjande honom ödmjukt att komma mig till hjälp genom att låna mig penningar. Men det skulle jag icke ha gjort; ty han ansåg mig för en narr, då jag hyste så höga tankar om mig själf, och han ville sedan alls icke mera se mig. Ja, Gud är underlig.

Jag vände mig sedan till en annan rik person, som jag hoppades skulle vilja hjälpa mig. Denne gaf mig några kopparslantar för att bli mig kvitt. Ja, hvarthän jag vände mig för att få hjälp var det som om vägen varit spärrad

för mig, så att jag icke skulle kunna vinna målet för min trängtan. Ja, detta var Guds underbara ledning med mig. Han såg att det nu endast var kunskap jag trånade efter och att det icke var min egen själs frälsning eller mitt folks frälsning jag törstade efter. Ack ja, genom Guds underbara fostran skulle jag i luttringens skola sent omsider lära att böja mig för hans heliga vilja.

Till Stockholm.

VÄLAN! Under det min trånad efter kunskap ökades blef min ambition starkare, min vilja fastare. Jag måste ännu våga något, tänkte jag, om möjligen min längtans mål kunde vinnas. Jag hade läst om ynglingar som kommit bra fram, endast de gifvit sig ut i världen. Jag hade ock läst mycket om Stockholm. Så uppstod en brinnande längtan hos mig att resa dit. Men huru skulle jag komma dit? På den tiden fanns ingen järnväg från Västervik via Norsholm till Stockholm. Från den plats där jag vistades var det 276 kilometer till Stockholm. Och min kassa var ganska klen, men jag behöfde icke stå rådlös — jag

företog mig att gå den långa vägen till fots. Med uttömd kassa men full af förhoppning anlände jag till Stockholm sent en januarikväll. Det var nog mycket vågadt, att komma till Stockholm tomhändt och alldeles obekant så där midt i vintern. Nog hade jag drömt stora, djärfva och ljusa barndomsdrömmar; men nu blef jag ganska hårdt pröfvad. Gud kom likväl mycket snart mig underligen till hjälp. Ära vare hans heliga namn!

Herren bevarade mig ganska ren och flärdfri i Stockholm. Söndagarne tillbringades för det mesta i Herrens gårdar. Jag sökte äfven inhämta någon kunskap. Bland annat ingick jag i en aftonskola på Östermalm, hvilken jag flitigt besökte. Gud gaf mig nåd, så att jag förblef en rätt stillsam yngling. Mina läsare förstå nog likväl att jag som ofrälst icke var något ideal af sann fromhet. Men att Gud alltid hade sin skyddande hand öfver mig, för att ofta och rätt underligt rädda mig undan smygande försåt och lockande frestelser, visar bland annat följande, rätt intressanta tilldragelse:

En vacker söndagseftermiddag, då jag var ute och gick, mötte jag några bekanta ynglingar. De hade alla hvar sin cigarr i munnen. En af dem bjöd mig en cigarr samt tände den åt mig; ty jag hade aldrig försökt mig på något dylikt. Jag gjorde dem sedan sällskap,

medan jag försökte att röka min cigarr; men vi hade icke gått långt innan jag blef rysligt illamående. Jag började ragla som en drucken. Detta var förfärligt för mig, ty jag hade aldrig förut varit berusad. Jag kastade bort cigarren och lämnade mitt sällskap. Detta blef min första och sista cigarr. Ja, jag har aldrig i hela mitt lif utgifvit ett enda öre för snus, tobak, cigarrer eller cigaretter. Pris ske Gud! Så fostrade han mig underligt, till och med såsom oomvänd.

Jag trifdes utmärkt väl i Stockholm. Gud hjälpte mig på ett högst underbart sätt, och han gjorde min väg i allo lyckosam. Men målet för mina barndomsdrömmar kom jag icke närmare i Stockholm. Jag förlorade därför snart all tanke på att försöka vinna detta mål.

Ut på flykt.

(Till Amerika.)

O, ja! En flykting lik
och irrande kring jorden,
jag ofta smärtan känt,
som låg i afskedsorden,
när ifrån älskad krets
jag rycktes bort, att så
ute i främmand' land
okända prof bestå.

UNDERLIGA äro i sanning alla Herrens vägar. Ära vare Gud! På ett underbart sätt bevarade han mig de åren jag vistades i Stockholm, så att jag icke föll för de många frestelser, för hvilka en ofrälst yngling är utsatt i de större städerna. Prisadt vare hans namn!

Säkerligen hade jag blifvit stockholmare för alltid, om icke en annan, rätt säregen lifsfråga kommit emellan. Jag drabbades af den

besynnerliga amerikafebern, hvilken på den tiden grep väldigt omkring sig. Jag hade ofta bedyrat och sagt att jag aldrig skulle låta mig smittas af den sjukdomen. Ja, nu trifdes jag så väl, att jag trodde mig aldrig kunna få det bättre. Men en dag smög sig amerikafebern så hastigt och obemärkt på mig, att jag föll för den med detsamma. Glad och förhoppningsfull reste jag till min hembygd och tog farväl af alla som voro mig dyra och kära samt afreste till Amerika, via London, den 1 febr. 1869. Jag hade en förfärligt stormig resa, men allt slutade dock tämligen väl, pris ske Gud! Med inslagna relingar och nästan skeppsbrutna kommo vi till Newyork.

Jag reste genast in åt västern och tillbringade mina första år därute, dels i en stor stad, S:t Louis vid Missisippifloden, dels i en mindre stad, Belleville, icke långt ifrån S:t Louis. I Belleville hade jag förmånen få en god plats i en mycket treflig amerikansk familj. Det var ett välsignadt hem. Föräldrarne och nästan alla barnen, tio till antalet, voro sanna Guds barn, och de voro metodister. Men, ehuru jag har många heliga minnen från den familjen blef jag dock icke då omvänd till Gud.

Om händelsevis dessa mina »hågkomster» skulle komma att läsas af några bland mina vänner sedan min tid där borta i Amerika, så vill jag här omnämna en sak. Det var strax

efter min ankomst till Amerika, i juni 1869, som jag fick plats i ofvannämnde familj i Belleville, Illinois. Bland familjens många barn var en son, hvilken hette Willy, det amerikanska uttalet af mitt namn, Wilhelm. Då föreslog familjefadern, herr West, att de skulle få kalla mig med mitt andra namn, Otto, så att icke två personer i familjen skulle behöfva att nämnas med samma namn.

Enär jag hade rest till Amerika med den fulla föresatsen, att jag skulle stanna där borta för alltid, rådde herr West mig att jag skulle ändra mitt långa namn, Otto Wilhelm Andersson, till Otto Williams, hvilket var mera vanligt därute och mycket lättare för amerikanarne att uttala. Jag gjorde så. En liten tid därefter begärde jag att under detta namn blifva inregistrerad såsom amerikansk medborgare, hvilket gärna beviljades. Sedan kallade jag mig Otto Williams ända tills Herren sände mig tillbaka till Sverige för att stanna där för beständigt. Återkommen till Sverige återtog jag mitt gamla namn, emedan det var kändt bland mina vänner här och var mera egentligt efter svenskt uttal.

En lång tid medföljde jag en ingenjörskår, hvilken dels utstakade och dels afvägde en järnvägslinie igenom Missouri och det sydligaste Kansas ut mot Kalifornien. Enär jag så i flera år vistades uteslutande bland amerikaner,

kunde jag på lång tid icke få höra Guds ord predikas på det språk jag förstod (svenska), hvadan jag gick förlustig af mycken välsignelse. När jag sedan efterhand lärt förstå det engelska språket hade jag blifvit ganska likgiltig för heliga ting. Till och med i den stora staden S:t Louis fanns icke då någon svensk präst stationerad, och ingen svensk församling var där bildad.

Jag trifdes väl därute i den aflägsna Västern. Ibland blef jag nog hårdt pröfvad, dels genom sjukdomar, dels ock genom mycket annat som man får utstå, då man är en främling ute i främmande land. Så kom år 1873, då en förfärlig kris träffade affärslifvet. En mycket mäktig och inflytelserik bankirfirma i Newyork gjorde konkurs. Mycken nöd och stort elände uppstod då bland den stora massan af arbetsfolket. Nästan alla mindre banker i landet stodo i affärsförbindelse med den stora banken som ramlat. Dessa banker stängdes äfven, och arbetarne, som insatt sina besparingar därstädes, gjorde oerhördt stora förluster. Många stora arbetsföretag afstannade. Nöden var stor. Endast i staden S:t Louis, som jag genomreste i okt. 1873, hade stadens myndigheter måst anordna tillfällig soppkokningsanstalt för tusentals utfattiga arbetare, som samlats i den stora staden. Gud hade dock, genom sin underbara fostran, behållit mig nykter

och sparsam, så att — fastän jag samtidigt gjorde en förlust på cirka 580 kronor — jag dock aldrig kom i någon ekonomisk nöd. Pris ske Gud!

Huru Herren fann mig.

(Ned till Memphis.)

U BÖRJAR en helt ny tid för mig. För att undkomma den nöd, som nu rådde uppe i Västern, reste jag i oktober 1873 till Memphis, en stad i Tennessee i södern. Där erhöll jag genast en förmånlig plats i en treflig familj. Men hvad hände? Jo, aftonen den 30 dec. (1873), sammanträffade jag med en metodist, en landsman, John Börjesson från Halland i Sverige. Vi hade aldrig träffats förut. Som jag redan nämnt hade jag, som fordom var så känslig för religiösa ting, blifvit mycket slö och likgiltig för allt andligt.

Men denne John Börjesson tog mig fast. Han släppte mig ej med mindre än att han på öppen gata hållit en minst två timmars lång botpredikan för mig. För tillfället tycktes detta icke göra ringaste intryck på mig. Men sedan vi skilts åt hann jag knappt mer än cirka 200 meter på gatan framåt mot mitt hem, då Guds ande kom öfver mig och afslöjade för mig min förfärliga belägenhet såsom ofrälst. Haf tack, du välsignade, outtröttlige helige Ande! Du är i sanning ifrig att vinna syndare åt Jesus.

Herren förde mig samma natt ned i den allra djupaste nöd och i det allra gräsligaste nattsvarta andliga mörker. Ja, det var i sanning natt, både utom och inom mig. Den som ej själf genomgått denna nya födelsens smärta har ingen aning om hvad som då försiggår i själen. Icke heller kan det beskrifvas. Det måste erfaras för att kunna förstås. Det är en handling emellan Herren och själen. Har du, min läsare, erfarit det. Om icke, så öppna ditt hjärta för Herren.

Vi läsa t. ex. om aposteln Paulus, att han ofta omtalade sin omvändelse. Men hvad som försiggick i hans själ de tre dygn som han var allena med Gud, då han slagen med blindhet hvarken åt eller drack, det kunde han ej omtala eller beskrifva. Det var en hemlighet mellan honom och Gud.

Så förde Herren äfven mig ned uti dödsrikets djup och mörker, fasa och förskräckelse. Men pris ske Gud! Han frigjorde mig och förde mig ut ur det nattsvarta mörkret. Snart kunde jag jublande utropa: Jag har sett Gud ansikte mot ansikte, och min själ är frälst. Ja, ära vare Gud, jag var nu ett lyckligt Guds barn! I Jesu namn och för hans skull var allt väl för mig. Halleluja!

Pris vare Jesu namn,
nu och evinnerlig!
Ty all min synd och skam
han tagit uppå sig.

"Jesus har gjort allt,
allt har han betalt,
gifvit mig en snövit skrud
och köpt mig till sin brud!"
Halleluja!

Guds skyddande hand!

Inan jag går vidare vill jag omtala att Herren icke mindre än tre gånger, i mitt oomvända tillstånd, räddade mig utur dödens gap, så att jag kan i ordets fulla mening med John Wesley säga:

"Gud, utur själfva dödens band
du löst mig med din starka hand."

Det skulle taga mina läsare för mycken tid att höra härom i detalj. Jag vill dock nämna något om hur jag den tredje gången kom i lifsfara. Det var på Atlanten under min resa till Amerika. Under en mycket svår storm blef jag sent en afton af en störtvåg kastad från den ena sidan af fartygets däck till den andra. Då var det i sanning blott ett ögonblick emellan mig och döden, och det var en stor Guds barmhärtighet att jag icke följde med vågen öfver relingen och i hafvet. Om så hade händt, hade jag säkert blifvit kvar; ty vi hade så förfärlig storm, att de fleste tjänstgörande sjömännen på däcket voro fastsurrade vid sina poster. Mörkret hade inbrutit, och troligen var det ingen som observerade mig, ty ingen nämnde ett ord därom. Jag var dristig nog att vistas på däck, emedan jag icke kunde uthärda att vara nere bland de öfriga emigranterna, af hvilka de flesta lågo sanslösa af sjösjuka om hvarandra, så att en den allra värsta stank fyllde salongen. — Pris ske Gud! Han hade sin hand utsträckt att rycka mig ut ur dödens gap, och i ordets egentligaste mening kan jag säga att jag blef räddad undan döden.

Med tacksam blick jag skådar, Gud, till dig;
ty underbart du ledt mig på min stig.
Ja, ett är visst, jag kan blott säga det,
att städs' du följt mig med barmhärtighet.

Min Frälsare! Nog är det sant att jag
ej alltid vandrade dig till behag;
dock genom syndaöknens heta sand
du äfven ledde mig med trofast hand.

Haf tack, min Gud, att du bevarade
mig, äfven då jag borta irrade;
haf tack, att när försänkt i synd och skam
du fann mig, ömt du slöt mig i din famn!

Tack för ditt ord och din församling kär,
som nu i striden mig ett fäste är.
Tack för de heligas gemenskapsband,
som ej kan slitas ens af dödens hand!

Och när jag står inför din tron en gång,
då skall jag prisa dig med bättre sång.
Ja, lof och tack och ära vare dig,
min Frälsare, nu och evinnerlig!

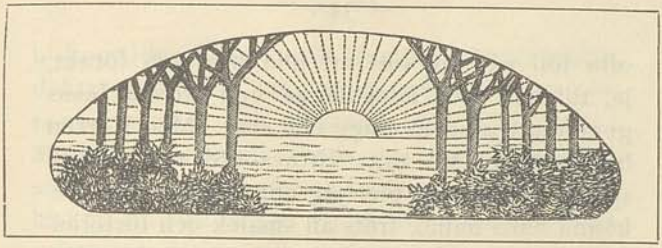

Min första tid med Jesus.

DÅ HERREN frälste min själ och jag fick emottaga Guds andes vittnesbörd i mitt hjärta att jag verkligen var ett Guds barn bad jag innerligt till Herren, att han måtte gifva mig nåd att blifva en sann kristen. Redan som nyomvänd fick jag ock kraft och nåd af Gud att kunna frimodigt vittna om Herren. Jag kunde icke förtiga hvad Gud gjort med min dyrbara själ, att han ryckt mig som en brand ur den eviga eldens helvete med dess gränslösa kval. Jag angrep synden, hvarhelst den uppenbarade sig, vare sig bland höga eller låga, bland rika eller fattiga. Jag skonade ingen, ehuru det dock

ofta föll på min lott att lida hån och förakt, ja, till och med ådagalägga min tro på Jesus genom att uthärda hugg och slag. Men Herren bekände sig till mitt vittnesbörd och frälste själar. Därigenom blef jag ännu ifrigare att bekänna hans namn, trots all smälek och förföljelse. Ja, Herren gaf mig stor nåd och mycket tålamod. Jag kunde alltid prisa Gud och vara jublande glad, hvad jag än fick genomgå.

Från Memphis till Galva.

Jag genomgick en kraftig väckelse. Jag blef i sanning en helt ny människa. Detta gjorde att jag frimodigt kunde vittna om hvad Jesus gjort med mig. Jag blef ock snart uppmärksammad af doktor Rudisill, vårdhafvande predikanten vid S:t Johns metodist-episkopalkyrka, hvarest jag blef omvänd till Gud. Han tog sig mycket hjärtligt mig an. Han anordnade bönemöten för mig bland de cirka 25 skandinaver, som funnos i staden. Ehuru han ej förstod vårt språk kom han dock med på dessa möten, och han intresserade sig mycket för mig. En väldig väckelse utbröt inom församlingen. Så kom den af helig Ande uppfyllde

biskop Gilbert Haven till Memphis för att hjälpa doktor Rudisill i det härliga arbetet. Det korresponderades och tillförsäkrades mig plats i Metodist-episkopalkyrkans svenska teologiska seminarium, som då var i Galva, Illinois. Med biskop Havens och dr Rudisills varma skriftliga rekommendation till professor Wirén i Galva och med hela församlingens samt skaror af nyomvändas brinnande förböner öfver mig lämnade jag Memphis den 5 mars 1874 för att färdas den mycket långa flodvägen (å Mississippi) via S:t Louis och därifrån på järnväg till Galva, dit jag anlände, lycklig i Herren, och blef hjärtligen mottagen af professor och lärjungar.

Min första predikan.

Jag hade icke ännu hållit någon egentlig predikan utan endast korta tal vid bönemöten, som jag ledde, dels i Memphis och dels i Galva. Men så kom den för mig så betydelsefulla dagen, då jag skulle ut på min första predikoresa. Den gällde Kewanee, en stad, några kilometer nordost från Galva. Det var den 4 april 1874, då jag därstädes på söndagen, som var själfva påskdagen, höll min första predikan.

Det var en för mig mycket märkvärdig dag. Den står ännu så lefvande för mig, som om det varit i dag. Bland annat blef det en svår snöstorm. Snön föll i väldiga massor, något högst ovanligt för årstiden i den trakten. Icke desto mindre hade mina landsmän samlats i skaror från nära och fjärran. Men ack, så liten, ringa och ovärdig jag kände mig. Jag hade bestämt mig för, långt förut, att om jag någonsin blef kallad att predika Guds ord skulle min första text blifva: »Se Guds Lamm, som borttager världens synd!» Och nu passade den ju förträffligt, enär det var själfva påskdagen. Mitt prof var således gjordt, Gud vare tack! Och om jag den dagen dock fick fröjdas under mycken fruktan, så stod Gud mig likväl underbart bi, och vi fingo en mycket härlig dag i Kewanee. På eftermiddagen talade jag öfver orden: »I haven dött, och edert lif är fördoldt med Kristus i Gud.» m. m. Kol. 3: 3, 4. Måtte jag till sist på den stora uppståndelsedagen få möta alla dem på Jesu högra sida, hvilka jag påskdagen 1874, därborta i den aflägsna Västern, fick inbjuda att komma till Jesus för att renas i hans blod och sålunda göras skickliga att med fröjd möta honom i hans tillkommelse!

Tacksam erinran.

Det är nu rätt länge sedan jag upplefde dessa allvarliga tilldragelser tillsammans med mina kära landsmän därborta i det aflägsna Amerika. Ja, det är så ofantligt mycket som nu lefver upp på nytt i min själ. Hvad tack skall jag kunna säga min dyre frälsare för all den nåd mig blef bevisad. Dels att jag blef så härligt frälst, dels att jag en tid efter min omvändelse fick mottaga ett sådant underbart Andens eldsdop, dels ock att Herren gaf mig ett så otvetydigt vittnesbörd om, att han kallat mig att förkunna den härliga frälsning, som han med sitt heliga blod förvärfvat åt alla. Det är mig omöjligt att beskrifva den Guds härlighet, som uppfyllde min själ, då den helige Anden föll öfver mig. Pris ske Gud! Genom de många åren af mycken kamp och strid har han alltid bevarat mig, så att jag kunnat fortlefva i denna osägbart lyckliga ställning. Ja, ära vare Jesus för en fri, närvarande och fullkomlig frälsning från synd!

Halleluja!

Herren talar!

EFTER NÅGON TID ingaf mig Herren en oöfvervinnelig längtan att resa hem till Sverige för att omtala för mina närmaste hvilken stor barmhärtighet Gud hade bevisat mig. Jag visste att i min folkrika fosterbygd rådde ännu ett allmänt djupt andligt mörker. Jag visste att bland mina syskon och många släktingar samt skaror af barndoms- och ungdomsvänner var jag den ende som var frälst. Huru skulle jag då våga att stanna längre borta. Nej, jag måste snarast möjligt resa hem; och jag är outsägligt lycklig öfver att kunna säga, att jag är förvissad därom att Gud till sist, efter mången böne-

kamp, tvang mig att resa; ja, han visade mig så klart att jag måste resa hem.

Här besannas hvad en viss person skref en gång: »Det kan komma stunder i den sant frälstes lif, då allt, stort som smått, synes för oss som ett intet; då allt man förut vunnit och tillkämpat sig bleknar inför den enda allvarliga frågan: Hvad är, o Gud, din vilja?»

En sådan stund hade nu kommit för mig. Jag såg nu Guds vilja uti ett så härligt ljus, att jag tvangs genom min högtlofvade frälsares tvingande kraft att i hans namn besluta mig för att taga detta steg. Jag tog det ock, det finge kosta mig hvad som helst. Det blef ock bestämmande för hela mitt lif. Ja:

Jag har hört min herre tala,
och jag villigt lyssnat till;
glad jag går dit han mig sänder,
komme hvad som komma vill.
Vänner mig må sky och smäda,
kors och smälek bli min del;
ingenting dock nu får hindra, —
jag är hans! — och allt blir väl.

Jag vill lydigt följa Jesus,
han som gaf sitt lif för mig;
hvilken nåd, att han har frälst mig
och mig fört från syndens stig!
Endast ändlös skam och klagan
blifvit syndens lön till slut.
Men hos Jesus — hvilken ära,
se'n jag en gång kämpat ut!

Jag är outsägligt lycklig
i min herres kamp och strid;
i hans sällskap städs jag njuter
af gudomlig fröjd och frid.
Hvilken himmel re'n på jorden,
att få tjäna Frälsaren!
Snart han kommer och mig kallar
hem till sig i himmelen.

Sagdt och gjordt. Herren hade talat. Huru känbart det än var, måste jag göra detta offer. Ja, det var icke en ringa uppoffring, att just nu lämna Amerika. Jag var nu inregistrerad som medborgare af den stora nationen, och det betydde icke så litet. Jag hade ock lyckligt öfvervunnit de klimatiska svårigheterna där i landet. Äfven hade jag hunnit att ganska väl tillägna mig det främmande språket. Dessutom var min kassa icke just stor för tillfället, ty hvad jag förut kunnat spara hade hårdt anlitats under det senast gångna året. Min flera hundra mils långa resa till och från Memphis var rätt dyr. Skolan kostade äfven både tid och något penningar, och så därtill den dyra hemresan. Jag hade icke alls några andra planer eller framtidsutsikter för min resa till Sverige än att resa dit och vittna om Herren. Jag hade icke ens tillskrifvit någon i Sverige om att jag ärnade resa hem. Nej, allt hvilade nu på Herren. Sände han mig åstad, så var jag viss därom, att hur det än blef skulle han hjälpa mig.

Och, pris ske hans namn! Han har underbart utfört min sak intill nu, och han har rikligen välsignat mig.

Ännu en Jakobskamp.

Så LÄMNADE jag Västern en dag i slutet af februari (1875). Anländ till Newyork en lördagseftermiddag stannade jag där ett par, tre dagar. Söndagsförmiddagen gick jag till svenska metodistkyrkan (Immanuel) i Brooklyn för att höra pastor Albert Ericson predika. Där träffade jag en broder Magnusson från Halland, hvilken var i Memphis då jag var där och var närvarande då jag blef frälst. Det var en mycket glädjande öfverraskning för oss båda, att så oförmodadt sammanträffa.

Jag blef presenterad för pastor Ericson. Så blef jag anmodad att leda aftongudstjänsten i Immanuelskyrkan. Denna min sista söndag i Amerika var öfver all beskrifning härlig. På måndagen köpte jag biljett för min resa till Sverige. Senast kl. 10 på tisdagsaftonen måste alla passagerarne vara ombord på den ångare jag beslutat medfölja, ty kaptenen ämnade afsegla under natten. Men nu hände något som kom att lämna ett outplånligt minne i min själ från mina sista stunder i Amerika.

Då vi vaknat på onsdagsmorgonen och kommit upp på däck, hvad fingo vi se? Jo, ångaren låg ännu kvar i hamnen. En mycket stark dimma hade om natten fallit öfver oss. Den varade hela dagen och den följande natten samt hela torsdagen. Den blef allt svårare och svårare.

Bland passagerarne rådde ett förfärligt lif. Särskilda grupper bildades längs däcket; en del spelade kort, andra samlades i stojande dryckeslag, medan en skara anordnade dansgille med olika instrument, hvilka med sina gnisslande toner bort göra hvem som helst missmodig. Med andra ord: det vanliga emigrantlifvet, som den tiden var rådande å oceanångarne, hade redan kommit till full heder.

Jag kunde icke finna en enda troende bland de omkring 200 passagerare som voro ombord. Detta kändes mycket vemodigt. På torsdags-

eftermiddagen blef dimman så intensiv, att man knappt kunde se ett föremål blott några få meter framför sig.

Jag började mycket allvarligt tänka på mig själf och min förestående resa. Och så frampressades för mitt känsliga hjärta den fruktansvärda tanken: Kanske jag är orsaken till att vi tvingas att ligga så länge i hamn. Kanske jag efter allt, lik profeten Jona, har företagit mig denna resa emot Guds vilja. Det blef en obeskrifligt underlig afton för mig. Jag skall aldrig kunna glömma den.

Jag vandrade fram och tillbaka på däcket. Dimman tilltog och blef mera ogenomtränglig än förut. Ångaren låg ännu lätt förtöjd vid land, men landgångarne voro dragna i land och man höll full ånga under maskinen, så att fartyget måtte vara färdigt att genast afgå, så snart dimman skingrade sig.

Det var ganska sent på torsdagsaftonen. Alla passagerarne hade gått till hvila. Men jag hade nu beslutat att icke gå till hvila förrän jag hade fått svar af Gud, om jag företagit denna resa emot hans vilja. Ännu var det lätt att komma i land. Och hvad betydde det väl, om jag skulle förlora hvad jag utgifvit för biljetten, om jag blef öfvertygad af Herren att jag borde stanna kvar i Amerika.

Jag uppsökte en plats ute i yttersta fören af fartyget, bakom en massa tross, som där låg

hoprullad, hvarest jag för mig själf kunde ostördt tala med Gud. Hade jag förut ofta kämpat med Gud angående denna resa, så blef det likväl en mycket allvarligare kamp nu. Jag hade kommit i en mycket djup ångest och kunde icke uthärda länge i denna min allvarliga belägenhet.

Jag sjönk ned inför Herren och tillslöt mina ögon. Jag kämpade länge med Gud i bön. Jag framlade min sak så fritt, som om jag talat med min jordiske fader; men jag kämpade likt en Jakob, och jag sade till Herren, att jag var villig att göra hvilken uppoffring som helst, blott det blef klart för mig hvad som verkligen var hans vilja med mig. Jag låg mycket länge i denna förödmjukande ställning inför Gud.

Ändtligen sade jag amen, öppnade mina ögon och stod upp, lämnande min undangömda bönevrå. Och, o hvilken syn som mötte mina blickar! Dimman hade helt försvunnit. Från högblå vinterhimmel strålade de oräkneliga stjärnorna i sin allra härligaste glans, och i deras ljus kunde jag rundt kring Newyorks redd se städerna Newyork, Brooklyn och Jersey City. Och ännu mer: Jag hann knappast ned på mellandäck förrän ångaren kilade ut ur hamnen. Detta var svaret på mina bönerop. Hvilken känsla som denna stund genombäfvade mitt hjärta! Jag stod där i viss mening alldeles ensam. Hvad skulle framtiden nu bära i sitt

sköte? Hvad jag kände, under det ångaren ilade ut till hafs, det skall jag icke försöka att beskrifva. Men

fylld af Guds fullhet
och renaste fröjd,
kände jag nu mig
så lycklig och nöjd.
Ära vare Herren!

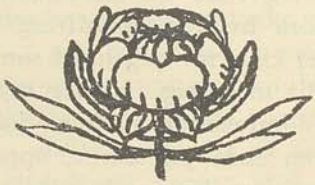

Åter till fosterjorden!

SÅ LÄMNADE jag Amerika i Herrens namn en dag i slutet af februari 1875. Vi fingo en den allra trefligaste resa öfver Atlanten. Vi hade alldeles lugnt väder hela tiden. Efter att jag hvilat upp något i England fortsatte jag resan till Hamburg, där jag ock stannade något. Jag fick ett ovanligt fint väder, och hela min hemresa blef mycket angenäm. Från Hamburg reste jag genom Danmark med järnväg och anlände till Köpenhamn på morgonen den 15 mars, tidigt nog att hinna med ångbåt öfver Sundet innan ett middagståg afgick från Malmö till Linköping.

Så var jag då åter i mitt kära fosterland, efter något mer än 6 års vistelse utomlands. Det var en högtidsstund för mitt hjärta. Men här var ingen tid att reflektera. Om en stund måste jag vara på tåget igen, och sent på aftonen samma dag anlände jag till Linköping. Nästa dag sökte jag upp pastor J. Pedersen. Det var för mig en mycket lycklig stund, som jag fick tillbringa i hans älskliga hem. Det var det första metodisthem jag gästat i Sverige, och det var skönt att få hvila ut en stund efter allt larm under en lång resa. — Hvad det skall bli ljuft att få hvila ut för evigt hos Herren till sist.

Lyckligt hemma igen.

Den 17 mars fortsattes resan med skjuts, och samma afton fram mot midnatt var jag vid målet för min resa. Så stod jag då åter vid det kära barndomshemmet, men jag kom alldeles oväntad. Jag reste till Amerika för att stanna, men sedan Herren vunnit mig måste jag lyda hans vink. Ja, innan jag nu i sena natten knackade på för att komma in böjde jag mina knän därutanför och tackade Gud, bedjande honom om välsignelse, så att, då han gifvit mig en sådan angenäm hemfärd, han måtte

göra mig till en välsignelse för mina anhöriga och för mitt älskade folk, för hvilket jag gjort denna långa resa. Och, pris ske Gud! Han hörer bön. Flera af mina släktingar och vänner äro nu frälsta. En af mina bröder har gått jublande hem till Jesus, och på sitt sista sade han att jag varit medlet i Herrens hand till hans frälsning. Min närmare 92-åriga kära fostermoder tror jag ock gick lyckligt hem. Ja, lofvadt vare Jesu heliga namn! Jag har den förtröstan till Gud, att jag skall få bära hem rätt många kärfvar en gång.

Jag stannade några veckor i min hembygd. Under denna tid reste jag omkring och talade Guds ord i socknarna Västra Ed, Lofta, Dalhem och Törnsfalla samt i Gamleby köping och i närheten af Öfverums bruk. På själfva detta bruk har en längre tid ingen metodistpredikant fått predika evangelium. Ett par nykterhetstal har jag dock fått hålla därstädes. Sedan dess har jag många gånger varit i min hembygd och hvarje gång talat Guds ord en eller flera gånger till mina älskade vänner. Stora skaror ha då alltid samlats för att i stillhet lyssna. Många hafva i dessa nejder vunnits af Herren. Ännu mer skall följa, ty Gud hör bön. Halleluja! Äfven öknen och ödemarken skall glädja sig. Herren, som så underbart sökte upp mig, kan med sin högra hand allting förvandla. Ära vare hans namn!

Åter till Stockholm.

Den 1:sta påföljande maj (1875) reste jag till Stockholm. Genom pastor N. M. Liljegren, pastor i St Pauls metodistförsamling i Stockholm, fick jag mig anvisade predikoplatser i stadens omgifningar, såsom vid Ryd och Kulla, nära till Sigtuna, samt vid Kungsängs och Bro järnvägsstationer och å Svartsjölandet. Gud välsignade mig rikligen, och själar frälstes på alla platserna. Särskildt brann Herrens eld på Svartsjölandet. I Stockholm var ock mycket arbete för mig, i synnerhet i fattighusen och på sjukhusen. Det var särskildt gripande att besöka det gamla kolerahuset vid Tyskbagarebergen. Där fanns cirka ett tiotal utfattiga familjer i hvardera af de stora dystra salarne, endast trasiga skynken till väggar emellan familjerna. Hvilket arbetsfält! Inom St Paulsförsamlingen gick det i sanning underbart till på den tiden. Visserligen var det trångt och kvaft på den gamla salen vid Besvärsgatan. Men Andens eld brann härligt på församlingens altarhärd.

År 1876, samma år som St Paulskyrkan på hösten invigdes till gudsdyrkan, blef pastor Liljegren flyttad till Göteborg, och pastor G. Fredengren blef hans efterträdare. Samma höst blef vår predikantskola flyttad från Örebro till

Stockholm, och pastor Fredengren blef dess rektor. Jag var bland de första elever som i Stockholm inskrefvos i skolan. Det var mitt fasta beslut att jag skulle genomgå skolans tvååriga kurs. Men så utbröt en underbart härlig väckelse på Svarsjölandet, medan jag var där under julferien, och de bönföllo mig att stanna och taga ledning af rörelsen, hvilket jag gjorde. Med anledning häraf kom jag icke att fortsätta i predikantskolan.

Väckelsen på Svartsjölandet.

Vi fingo upplefva härliga ting på Svartsjölandet. Hela vintern och sedan ända till midsommar hade vi möten hvarje afton, och vi fingo bedja med bedröfvade vid nästan hvarje möte. Särskildt härligt och kraftigt brann Guds eld i Munsö och Adelsö socknar. Men en mycket hätsk och bitter förföljelse uppstod främst mot mig. Flera aftnar, då jag gick ifrån predikan, förföljdes jag med stenregn. Ja, de sparkade mig samt trakasserade mig på många sätt. En afton efter mötets slut erhöll jag ett så hårdt slag i mitt ansikte, under vänstra ögat, att blod i mängd strömmade ut ur näsa och mun hela

den följande natten, och mitt ansikte var under flera månader därefter som en enda blånad. Jag minnes så väl huru jag hela natten, under det blodet flödade, innerligt bad till Gud, att han skulle förlåta mina hätska fiender och frälsa alla dem som slagit mig. Det var en härlig Getsemane-natt med Jesus, den där natten (mellan den 20 och 21 aug. 1877) ute vid Granhammar i Munsö socken, Svartsjölandet. Två dagar därefter blef jag bevärdigad att stå inför Adelsö kyrkoråd, där jag äfven blef mycket svårt trakasserad.

Men Guds ord vann dock rätt många bland folket. Efter att öfver 100 blifvit frälsta önskade de nyomvända bland sig få fira Herrens nattvard samt bilda församling. Jag hade ingen rättighet att i detta hänseende tillmötesgå mina kära vänner. Men jag reste till Stockholm och framlade folkets önskan för den vårdhafvande predikanten därstädes. Han hade dock ingen tid att resa till Svartsjölandet. Följden blef den, att vännerna själfva organiserade sig till en förening — Svartsjölandets missionsförening kallad, och samma söndags eftermiddag som denna förening bildades gingo icke mindre än 72 personer in i densamma, hvilka inom sig valde föreståndare och styrelse. Detta var skörden af den sex månaders härliga väckelsen därstädes.

Jag lämnade nu platsen. Visserligen bådo vännerna mig enträget att jag skulle stanna kvar som deras predikant, men jag kunde icke stanna med glädje, då saken tog en sådan vändning. Om metodistkyrkan tagit vård om dessa nyfrälsta, så hade vi säkert fått en god församling därstädes. Det var vår kyrkas arbete. Jag var ditkallad af medlemmar, tillhörande vår kyrka. Därför hade ock vår kyrka rättighet att taga hand om dem. Vi hade ock förut inga medtäflare att trängas med, som vi eljes hade öfverallt, dit vi blefvo kallade att öppna verksamhet.

En ny Herrens kallelse.

JAG ÅTERVÄNDE nu till Stockholm. Där blef jag af St Pauls metodistförsamling anställd, att i den mån jag kunde biträda pastorn i hans arbete, att göra husbesök o. s. v., enär hans tid var så hårdt anlitad inom predikantskolan, hvars rektor han var. Men denna plats kom jag icke att behålla längre än till i början af jan. 1878, ty då kom bref till mig från pastor J. P. Larsson, presiderande äldste för Stockholms distrikt, med förfrågan om jag var villig att ingå i kyrkans tjänst; i så fall fanns nu en plats ledig på Karlskrona distrikt. Efter mycken allvarlig bön till Gud om ledning svarade jag att jag stod till Herrens förfogande, villig att antaga anbudet, i fall jag kunde blifva till någon välsignelse för mitt älskade folk. Pa-

stor J. P. Larsson tillskref genast pastor B. A. Carlson, presid. äldste för Karlskrona distrikt, varmt rekommenderande mig för den nämnda platsen.

Strax därefter kom ett mycket hjärtligt men ock hjärterannsakande bref till mig från pastor B. A. Carlson. Detta bref är ett af mina dyrbaraste minnen. Pastor Carlson skref bland annat:

"Undertecknad får härmed tillkännagifva, att lokalpredikanten broder Wilhelm Andersson äger från dato anställning i M. E. kyrkans mission, såsom assistent till pastor J. Roth i Vestervik, Loftahammar och Vråka (Vestra Eds) krets, men utan alla anspråk på någon särskild lön. Dessutom är W. Andersson endast anställd på försök på obestämd tid, och må han därför icke anse sig ha blifvit orätt behandlad, om han när som helst skulle blifva skild från sin befattning."

Med denna fullmakt i mina händer lämnade jag Stockholm den 18 jan. 1878. Det var glädjande men äfven mycket allvarligt, att nu få resa till min kära hembygd såsom metodistpredikant i ordets fullare mening. Detta var ju en särskild Guds ledning. Vi hade en härlig väckelsetid där hela tiden. Fältet stod oss nu öppet. Från alla håll kom kallelse att komma och predika Guds ord. Allt motstånd var brutet, och folket mottog Guds ord med glädje.

Emellertid blef jag under mina många resor på det vidsträckta fältet och särskildt ute i

Loftahammars skärgård så grundligt förkyld, att jag med alldeles nedbruten hälsa tvangs att till en tid upphöra med arbetet. Jag lämnade därför kretsen och afreste från Västervik den 10 juni med ångbåt till Stockholm, dit jag anlände mycket tidigt följande morgon, hårdt medtagen. Lämnande hamnen, gick jag upp och satte mig på Maria kyrkogård för att dels njuta af den härliga junimorgonens sköna luft och dels invänta tiden för att kunna besöka någon af mina vänner. Medan jag satt där och reflekterade öfver Herrens ledning med mig manades jag att skrifva några verser, såsom ett uttryck af mina känslor för tillfället. De tåla nog ingen kritik, likväl tager jag mig friheten att här nedskrifva dem, dock något omarbetade sedan, med följande rubrik:

Min längtan!

Jag längtar hem till Jesus,
att, evigt fri och glad,
med änglar och med helgon
i lefvande Guds stad
få stämma in i sången,
till Jesu pris förnöjd;
ett evigt *halleluja!*
med helig himmelsk fröjd.

Med bruten röst här ofta
jag sjunger om Guds lamm,
och tårar ofta rinna,
då jag Guds lof bär fram.

Men då till sorg och smärta
jag evigt sagt farväl,
den sista tår är torkad.
Säg gläds du ej min själ?

Då stillas all min längtan,
all växling här — *farväl!*
Farväl med sorg och pröfning!
Guds folk, ett kort farväl!
Välkommen, stilla hvila!
Välkommen, evig tid!
Välkommen, Herre Jesus,
med helig himmelsk frid!

Så fröjda dig i hoppet,
min längtansfulla själ!
Lef innerligt förenad
med Gud, och allt blir väl.
Glöm ej en dyr förmaning,
att iklädd Lammets skrud,
du alltid finnes färdig,
en Jesu Kristi brud!

Anländ till Stockholm, uppsökte jag den skicklige läkaren, professor Sandahl, af hvilken jag dagligen behandlades i närmare två månaders tid, tills fram i början af augusti 1878, då jag var lyckligt återställd från min sjukdom. Jag blef då genom pastor J. P. Larsson sänd till Mora i Dalarne, att öfvertaga vården af en liten metodistförsamling därstädes.

I Dalarne.

Bland Dalarnes befolkning vunno vi mycket ringa resultat den tiden. Visserligen fick jag tala Guds ord till stora folkskaror. Öfverallt stodo skolhusen öppna för oss. Men det låg någonting så bundet och tvunget öfver det hela, att jag ej kan förklara det. Jag fick stanna där blott ett år. Den 6 juli 1879 lämnade jag med ångbåt Mora. Medan jag å Siljan ännu hade Mora strand i sikte skref jag ett litet poem, hvarur jag här tillåter mig att nedskrifva ett par verser.

Farväl till Dalarne!

Å Siljan den 6 juli 1879.

— — — — — — — — — — — — — —
— — — — — — — — — — — — — —

Er, Jesu vänner, bjuder jag *farväl!*
O, hafven tack för hvarje stund med eder!
En helig önskan fyller nu min själ,
att sist i himmelen få träffa eder!

Så hvile Herrens ande öfver dig,
Guds lilla hjord, där upp' i höga norden!
En dag — o, hur den tanken fröjdar mig —
blir ej så trångt för oss, som här på jorden.

Måtte Herren rikligen välsigna sitt folk i Dalarne!

Till Ryssby.

Vid årskonferensen i Stockholm den 10—15 juli 1879 sändes jag till Ryssby, en landtplats, 2 mil norr om Kalmar. Vi hade då en liten församling därstädes. Men äfven där var tillståndet sådant, att jag helst ser att jag må slippa tala därom. Jag fick dock vara till någon synbar välsignelse därstädes, enär några själar vunnos för Herren. Men det var ett mycket stenbundet fält. Jag kom ej att stanna där mer än ett år. Ett litet blygsamt poem sedan min Ryssbytid tillåter jag mig att här nedskrifva. Jag har sedan dess utstrött det som traktat i flere tusen exemplar. Många ha bekänt att de därigenom blifvit välsignade. Någon har till och med bekänt sig genom detsamma ha vunnit frid med Gud. Måtte många, som komma att läsa det, vinnas för Herren!

Tillägnadt de bedröfvade.

O, sorgsna hjärta, du som så klagar.
som ständigt känner dig uti nöd;
o, vet du icke att alla dagar
en vän dig följer, en hjälp, ett stöd.

Hvem är den vännen, du kanske frågar:
Hvem ser till mig? Hvem vill hjälpa mig?
Jo, han, hvars hjärta så för dig lågar
af kärlek, att han har dött för dig.

Han dog för dig, att du måtte lefva,
och nu han städs vid din sida står,
din trogne frälsare, som kan lindra
— ja, ännu mer — hela hvarje sår!

O, är det synd, som ditt hjärta trycker;
o, är du eländig, svag och arm?
O, kom tlll Jesus! Han allt afhjälper;
ja, kom, sök frid vid hans hulda barm!

Gif honom hjärtat, och kvitt du blifver
din nöd, din klagan, din syndfullhet.
Var se'n ock viss, han dig säkert gifver
fullkomlig fröjd i all evighet.

Innan jag går vidare vill jag omnämna en sak. Då Gud kallade mig att förkunna evangelium var denna sak klar för mig. Jag var därom så viss i mitt sinne, att det rådde intet tvifvel härutinnan. Men jag gjorde icke klart för mig huruvida det var Guds vilja att jag skulle verka som evangelist eller som predikant i detta ords fulla mening. Jag arbetade icke alls för att komma in i någon konferens, hvarken i Amerika eller i Sverige. Ett par gånger erbjödos mig rätt förmånliga platser som predikant ibland andra troende grupper. Men då Herren ändtligen vunnit sitt syfte och frälst mig efter allt irrande, och eftersom jag blifvit så härligt frälst inom metodistkyrkan, så ansåg jag det vara min plikt att i Herrens namn offra min återstående tid inom denna kyrka. Jag

lofvade Gud att göra så, och, prisadt vare hans namn, med hans bistånd har jag kunnat hålla detta löfte.

Men Gud, hvilken alltid så underbart fostrat mig och utfört min sak, han utförde äfven nu härutinnan min sak utan det ringaste åtgörande å min sida. Pastor J. P. Larsson, som var för mig nästan okänd, fick vara medlet i Herrens hand att visa mig den plats inom kyrkan där jag skulle arbeta. Som jag redan berättat, var det han som i jan. 1878 sökte upp mig och sände mig till Loftahammar och Västra Ed (Vråka krets). Det lades nog ganska svåra hinder i vägen just då. Men under det jag kämpade med Gud om kraft och ledning undanröjde Herren allt som hindrade och så hade jag äfven denna gång att endast lyda Guds vink och gå dit han sände mig. Ja, innan jag sedan ens vågat tänka mig att en sådan ynnest skulle vederfaras mig, blef jag intagen i metodistkyrkans svenska årskonferens. Men allt var uteslutande Herrens verk. Jag sökte aldrig att vinna en sådan plats.

Som konferensmedlem.

Sändes till Oskarshamn.

VID ÅRSKONFERENSEN i Eskilstuna 1880 blef jag den 10 augusti intagen på prof i Sveriges konferens och sänd till Oskarshamn. Där hade vår verksamhet nyligen genomgått en svår kris. Predikanten som cirka 4 år förut blef där stationerad föll bort från Gud och uteslöts ur metodistkyrkan. Men han behöll församlingen och dess trefliga predikosal samt fortsatte att predika. Då sändes pastor Adelholm, min företrädare, dit. Anländ till staden hade han ingen församling och ingen predikolokal. Dessutom var saken så tillspetsad, att Adelholm knappast kunde få hyra rum att bo uti. Predikolokal var det alldeles omöjligt att få hyra; ty den förra metodistförsamlingen hade dragit en

sådan skam öfver kyrkans verksamhet, att stadens hela befolkning blifvit svårt förbittrad emot oss. Endast den affällige predikanten och församlingen höllo ihop, så länge det nu gick.

Men pastor Adelholm, min käcke företrädare, förlorade icke fattningen. Slutligen fick han dock hyra en liten bostadslägenhet. Med ägarens tillåtelse begagnade han den till både predikolokal och bostad. Så började han hålla möten i sitt hem. Några personer samlades. En och annan vanns för Herren, och snart var en ny församling bildad. Ändtligen yppades ett tillfälle att få hyra en gammal stallbyggnad, långt inne på en gård, som förändrades till predikolokal. Hänförd öfver att ha fått hyra predikolokal beslöt pastor Adelholm, för att vara viss om att få behålla »det gamla stallet», att hyra det på 5 år samt låta inteckna kontraktet i rådhusrätten. Själf fick han iordningställa stallet och betala alla reparationer. Så efter en lång tid af kamp och strid samt uppoffrande af tid och medel hade han ändtligen en predikolokal.

Folk började nu strömma till. Många kommo nog af nyfikenhet för att se det mycket omtalade märkvärdiga stallet. Väckelse uppstod. Och då pastor Adelholm, enligt då gällande kyrkoordning, snart måste flytta, hade han hunnit att samla en liten ny församling af 40 medlemmar i full förening och 27 på prof. Men

då jag år 1880 mottog församlingen var dock hela det gångna konferensårets salshyra obetald. Dock hade pastor Adelholm i sanning utfört ett jättearbete i Oskarshamn. För mig var det nästan som att komma till ett paradis, emot hvad det var för honom, då han anlände dit. Den affällige predikanten hade ock försvunnit, sedan folket lärt inse att han ej var sanningsenlig. Så var det svåraste hindret äfven undanröjdt.

Jag var nu i Oskarshamn och fick fortsätta att kämpa i det gamla stallet. Det var ganska påkostande till en början. Bland annat var taket så dåligt, att när det regnade föll vattnet lika stridt inne i lokalen, och många af mina åhörare måste skydda sig däremot med uppspända paraplyn. Men hur det kom sig hade vi alltid lokalen till trängsel fylld af folk vid våra söndagsgudstjänster, och många af stadens bättre familjer voro våra ständiga åhörare. En underbar väckelse utbröt. Hvilken härlig tid! Guds eld hade fallit öfver folket. Mången söndagskväll, då jag kom ned på stallgården för att leda gudstjänsten, stodo skaror af människor utanför, som ville in. Och inne i lokalen sutto och stodo höga och låga tätt hoppackade, och många sutto i knä på hvarandra. Rummet var så lågt att jag knappt kunde stå rak i talarestolen, och då var den endast ett trappsteg högre än golfvet. Man kan lätt tänka

sig hvilken hetta och hvilket osundt kvalm som skulle uppstå i denna oerhörda trängsel, under de 3 à 4 timmars långa väckelsemötena om vintern, då vi icke kunde ha några fönster öppna. Här hade vi kunnat göra en stor insamling för Herren, om vi haft en större predikolokal. Stallet kunde icke rymma mer än 150 personer, då det var till trängsel fyllt. Och likväl funnos tvenne höga och bekvämliga missionshus i staden, hvardera med sittplatser för omkring 700 personer. Stora skaror, påverkade af väckelsens heliga Ande, lämnade oss af brist på rum och gingo till dessa lokaler. Vi fingo likväl hälsa 44 personer välkomna till församlingsgemenskap mitt första år i Oskarshamn. En rätt stor insamling i det lilla ruskiga stallet.

Som ett bevis på huru mäktigt Herrens ande hvilade öfver folket, vill jag nämna, att om jag en torgdag var ute i staden kommo genast flera gråtande och bedröfvade emot mig och talade om huru djupt bekymrade de voro öfver sina synder. Och vi behöfde icke stå länge och samtala förrän jag hade en hel flock af bedröfvade personer omkring mig, så påverkade af Guds ande att nästan alla fällde ymniga tårar. Ja, Guds eld föll öfver oss gång på gång. Det var en tid af fröjd och jubel.

Men förföljelser uteblefvo icke. Tidningen »Oskarshamns-Posten» var vår vän; men »Oskarshamns Tidning» gaf mig flera gånger stöt-

liga respass. I hemmen blefvo äfven hårda strider utkämpade. Jag vill omnämna ett hem bland de många, hvarest striden rasade vildt. En 19-årig yngling, som arbetade på sin faders snickareverkstad, blef härligt frälst. Han kunde icke förtiga där hemma att han gifvit sitt hjärta åt Jesus samt att han ingått i metodistförsamlingen. Däröfver blef fadern så vred och elak, att ynglingen visste knappt huru han skulle bete sig i sin ställning. En dag gjorde jag mig nog dristig att gå in på verkstaden för att tala med ynglingens fader. Men det skulle jag icke ha gjort; ty så snart jag inträdde i verkstaden rusade fadern i vredesmod emot mig och bokstafligen sparkade ut mig med detsamma. Sedan blef hans bitterhet mot sonen så svår, att denne måste fly från hemmet. Han gjorde detta hellre än att öfvergifva Herren eller lämna församlingen. Detta var ett kraftigt bevis inför alla att väckelsen var ett mäktigt Guds verk.

Jag fick stanna i Oskarshamn de tre år kyrkoordningen det tillät. Vi hade härligt hela tiden. Guds ande hvilade alltjämt till väckelse öfver folket. Församlingen ökades årligen, och ett mycket godt förhållande rådde alltjämt inom församlingen. Innan jag afflyttade hade den unga församlingens medlemmar utträdt ur statskyrkan och organiserat sig till en laglig församling, med namnet Emanuel. Kapelltomt in-

köpte vi samt sökte och erhöllo regeringens tillstånd att förvärfva och besitta den. Hela köpesumman å kapelltomten var betald, och församlingen var för öfrigt skuldfri, då jag lämnade platsen. En mera uppoffrande församling har jag ej sett, och ej underligt var det, då den föddes och fostrades under sådana omständigheter. Nu ägde den allas förtroende. Äfven söndagsskolan blomstrade. Barnens antal hade ökats från 110 år 1880 till 225 år 1883. Öfver 100 helbiblar blefvo under dessa 3 år fritt utdelade till söndagsskolbarn. Men så räknades det på den tiden för någonting stort, att om söndagarne se barnen och lärarepersonalen gå till söndagsskolan med egen bibel och söndagsskolsångbok i handen. Rätt så. Det är andra tider och andra seder nu.

Det var mycket påkostande för mig, då jag med ångbåt lämnade Oskarshamn den 6 juni 1883. En väldig skara människor, bland dem många söndagsskolbarn, hade samlats på stranden för att säga mig farväl. Med tillåtelse fingo vi ännu en gång blanda våra röster och sjunga en sång om Jesus och återseendet hos honom. Slutligen slog afskedstimmen. Jag måste ombord. Ångbåten lade ut från land, och vännerna på stranden sjöngo:

»Äfven vi på den ljufliga strand
skola sjunga de saligas sång;
när förlösta från dödliga band

vi vår frälsare skåda en gång.
Om en kort, liten tid
vi få mötas på himmelens strand!»

Så slutade min treåriga vistelse i Oskarshamn. Det sista jag hörde af mina vänner därstädes var en sång om återseendet hos Jesus i himmelen, den lefvande Gudens stad. Och måtte jag, med alla mina kära vänner från Oskarshamn och omnejd, efter utkämpade strider en gång få mötas inför Lammets tron, för att tillsammans höja vårt eviga halleluja till Jesu ära! Gud välsigne rikligen Oskarshamns församling!

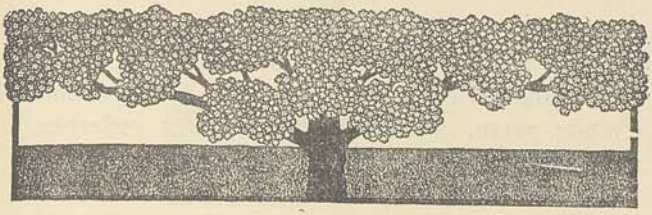

Ett uttryck rättadt.

JAG TAGER mig friheten att såsom inom parentes här införa ett par enkla poem, hvilka jag skref som svar på en hemlandssång, som vännerna med stor förkärlek sjöngo vid den tiden. Början på ofvannämnda sång var:

»Se en liten hop
höjer jubelrop
uppå Sion omkring Lammet!
Hör dem fröjdfullt sjunga,
både gamla, unga,
sjunga om sin vän,
som har fört dem hem
ifrån farorna i världen!»

Enär den heliga skrift talar om, att det står en så stor skara inför Guds tron, att den icke kan räknas (se Uppb. 7: 9 m. fl. ställen)

ansåg jag att uttrycket: »En liten hop» var ganska inkorrekt, hvadan jag nedskref följande poem. Jag får bedja dem det vederbör om undseende för min dristighet att skrifva så och att införa det skrifna här.

I mitt eviga hem!

Hör, en väldig hop
höjer segerrop
omkring Lammet uppå tronen!
Hör dem saligt sjunga
med förklarad tunga,
sjunga om Guds lamm,
som på korsets stam
blödde, led och dog för alla.

Där uti Guds stad,
där hvar blick är glad,
är all smärta helt förgången;
nu de målet hunnit,
himlens sällhet funnit.
Ja, i Jesu namn,
uti himlens hamn
deras strid är evigt ändad.

Jag har ock ett hem
uppe där bland dem,
och jag väntar snart få ila
dit, att se'n därhemma
få med fröjd instämma
evigheten lång
uti deras sång:
Ära vare Gud och Lammet!

Hvilken härlig dag,
när som äfven jag
står förklarad inför tronen!
O, att se Guds ära,
lifvets krona bära
uti himmelen,
i mitt rätta hem!
Säg mig, skola vi där mötas?
Se Uppb. 7: 9—14; 21: 27.

*

Hör oräkneliga skaror,
invid floden af kristall
höjande sitt »halleluja!»
som där evigt klinga skall.
Smyckade med ärans krona,
evigt frälsta de nu stå
inför Lammets tron i ära
och på gyllne harpor slå.

Säg mig: »hvilka äro dessa»,
som så sjunga med gladt mod?
Jo, de hafva stridt och vunnit
genom Jesu dyra blod.
De i striden stodo, trogna
uti varje blodig strid;
nu i segerskrud de vandra
inför Gud, till evig tid.

De med Kristus nu regera,
följa honom hvart han går.
De nu njuta himmelsk sällhet,
torkad är hvar smärtans tår.
Nu hos Gud de ostördt njuta

hvad ej dödligt öga sett;
nu med Kristus helt de äga
hvad han åt sitt folk beredt.

Kristus — människoblifne Jesus,
min Immanuel, Guds son!
Jag vill ock dig tack hembära,
där du är uppå din tron.
Ty åt mig du ock köpt frälsning
genom neslig död en gång.
O, att evigt få instämma
i de frälstas jubelsång!

Underlig är vår Gud.

DEN 28 MAJ 1883 blef jag vid årskonferensen i Norrköping sänd till Kungsör. Det var något egendomligt med denna min utnämning. Pastor N. M. Liljegren hade under det gångna konferensåret varit min presiderande äldste. Sista konferensdagen gick jag tidigt på morgonen ned till den nedre sjöhamnen för att i ensamhet begrunda Herrens kärlek mot mig. Rätt som jag gick där kom min presiderande äldste dit. Vi samspråkade länge om det flydda årets händelser. Slutligen sade han: Nå, broder Andersson! Hvad vill broder ha för församling nu i år? Jag har aldrig haft för sed att på förhand göra något för att få mig en god församling. Men jag hade under konferensdagarne hört så mycket ofördelaktigt

om Kungsörs församling. Däraf kom det sig att jag helt naivt svarade: Jag är tacksam för hvilken församling jag får, blott jag icke blir sänd till Kungsör. Hvad? sade pastor Liljegren leende. Hvad kan vara orsaken därtill? Då sade jag honom hvad jag hade hört. Vi skildes åt för att gå och få vår frukost samt snart mötas i konferenssessionen. Man kan tänka sig min förvåning då vid sessionens slut utnämningslistan upplästes och jag utnämndes till Kungsör.

Jag anlände till Kungsör med ångbåt den 8 juni kl. half 4 på morgonen. Det var med djupt gripande allvar i min känsliga själ jag i Herrens namn landsteg vid min nya hemort denna gång. Många gånger bröto mina känslor sig lösa och under bittra tårar påminde jag mig de härliga tiderna därnere i Oskarshamn. Jag hade visserligen fått tre kapell men mycket få åhörare. Söndagsskolverksamheten var äfven mycket åsidosatt. Här behöfdes mycket träget arbete och mycken allvarlig bön. Det var en mil emellan hvardera kapellen. Till följd af deras aflägsna läge och svårigheten att komma till dem med skjuts fick jag gå till fots den långa vägen, när jag skulle dit och predika. Många söndagar gick jag två mil till fots och predikade tre gånger, d. v. s. en gång i hvardera kapellet. Vi hade dessutom flera predikoplatser, så att jag kan säga, att jag vid Kungsör

var resepredikant i ordets fullaste mening, emedan det icke var många dagar under året som jag icke var ute och predikade. Herren stod mig ock underbart bi, högtlofvadt vare hans heliga namn!

Vi fingo upplefva saliga tider äfven vid Kungsör. Guds ande blef kraftigt utgjuten öfver församlingen. Många, både barn och äldre, blefvo omvända till Gud; och då jag, efter ett års förlopp, i juli månad 1884 blef sänd till Linköping hade vi en ren tillökning i församlingen af 29 medlemmar i full förening. Och ändå var jag borta från församlingen i 7 veckors tid, i mars och april, för att vid pastor C. A. Stenholms frånfälle vårda Gefle församling. Där, i Gefle, brann en härlig Guds eld. Vi hade underbara väckelsemöten hvarje afton, och Herren frälste själar vid hvarje möte. Det var en mycket härlig tid.

Ja, Herren vare tack! Äfven vid Kungsör hade jag ett välsignadt år. Söndagsskolan blomstrade äfven. Dess barnantal öktes från 50, då jag anlände, till 200, då jag lämnade platsen. Flera af söndagsskolbarnen hade blifvit frälsta under året, och jag skall aldrig glömma de små barnens afskedstårar; ty vid afskedsfesten i Kungsör kommo många af barnen och kastade sig i min famn, bittert gråtande öfver skilsmässan. Hela församlingen önskade få behålla mig kvar, och kvartalkonfe-

rensen fick löfte af presiderande äldste att jag skulle få stanna. Och att de verkligen ville ha mig kvar visar följande:

Då jag med ångbåt anlände till Kungsör klockan half 4 på morgonen, andra dagen efter årskonferensens afslutande, voro alla medlemmarne där i nejden mig till mötes vid ångbåtsbryggan och ledsagade mig upp till kapellet, där de i den tidiga morgonstunden hade anordnat en mycket treflig välkomstfest, samt öfverlämnade till mig ett mycket värdefullt och dyrbart välkomstminne, ett arbete som varit till stor nytta i min verksamhet. De visste att jag behöfde det, och kärleken är omtänksam.

Man tänke sig församlingens öfverraskning, när de fingo höra att jag kommit tillbaka till dem — endast för att säga farväl. Ja, Gud är underlig. Det blef en rätt märkvärdig morgon för oss alla. Ingen kunde rätt fatta hvarför det blifvit så. Men våra vägar äro icke Herrens. Under Guds underbara fostran är det bäst att tacksamt böja sig för hans vilja, och alla ting skola då samverka till det bästa för oss. För min egen del var det endast att tacksamt lyda min Frälsare och gå dit han sände mig. Jag gjorde så i Herrens namn. Måtte Guds rika välsignelse ständigt hvila öfver Kungsörs församling; och måtte den alltid stå trogen för sin herres räkning bland det folk, där han ställt den.

Till Linköping.

Som nämndt är, blef jag vid årskonferensen i Uppsala, den 14 juli 1884, sänd till Linköping, att öfvertaga vården af metodistförsamlingen därstädes. Det var med en djup känsla af min ringhet och ovärdighet jag emottog platsen i den fina biskops- och residensstaden. I Herrens namn lämnade jag Kungsör den 23 juli med bantåg och anlände samma dag till Linköping, hjärtevarmt välkomnad af en stor skara okända och dock kända vänner.

Inom Linköpings stad hade ett radikalt förstöringsarbete utförts under det gångna året; ity att en »doktor» Lee med fru hvarje afton en lång tid uppträdt och hållit s. k. andliga föredrag. Jag tänker att mina läsare känna till huru allt herr L--s arbete gick ut på att helt och hållet rifva sönder de kristna församlingarna. Herrskapet L. voro kvar under min vistelse i Linköping. Min företrädare fick redan han smaka bitterheten af frukterna från herr Lee's verksamhet. De olika fria församlingarne i staden blefvo alla mer eller mindre sönderslitna. Det var en förfärlig tid. Min företrädare hade riktigt fallit i onåd hos de förvillade massorna, emedan han gjort sig dristig att offentligt tala emot Lees hänsynslösa beteende. En mycket hätsk ande uppstod emot min företrädare. Så måste han flytta.

Anländ till Linköping höll jag mig alldeles på afstånd från herr Lees verksamhet. Jag talade aldrig därom, och i allt förhöll jag mig så som om jag icke ens visste att herrskapet L. härjade i staden. Men min församling fick inbärga en mycket sorglig skörd efter deras draksådd, ty vi fingo utesluta öfver 50 medlemmar under det första halfåret af min tid i staden. Det var i sanning förfärliga tider. Det kan icke beskrifvas hur infernaliskt elaka dessa af L. förvillade voro.

Men nu fick jag kvar en mycket trogen grupp, och vi beslöto att allvarligt kämpa, arbeta och bedja om själars frälsning. Och, pris ske Gud, han hörer bön! Från och med julottegudstjänsten 1884 hade vi den stora glädjen få erfara att ett särskildt djupgående Herrens verk var påbörjadt ibland oss. Själar började med allvar anropa Gud om frälsning, och under vaknattsgudstjänsten nyåret 1885 fingo vi glädja oss åt ett mäktigt andedop öfver församlingen. Vi fingo den natten hålla på till kl. 2 och bedja med bedröfvade själar. En mycket kraftig och genomgripande väckelse uppstod, hvilken varade hela året. Under 11 veckors tid hade vi möten hvarje afton, och mången kväll måste vi hålla på till kl. 2 och 3 på natten. Den gamla metodistkyrkan, som vi den tiden hyrde till gudstjänstlokal, stod vid den stora gatan, som går från statens järnvägsstation upp till

staden. Ofta, då nattsnälltågen omkring kl. 2 på natten kommo till staden, både från Stockholm och Malmö, gingo resande in i kyrkan af nyfikenhet för att se hvad som förehades därinne så sent i natten. Någon gång hände det att en sådan främling lämnade kyrkan som frälst och frigjord i Herren. Hvilken Andens pingsttid! I flera veckor hade vi bön- och helgelsemöte hvarje dag kl. 10 f. m. med fullsatt lokal. Ofta varade dessa möten till kl. 2 och 3 e. m. Hvilket lif! Hvilken Andens kraft! Hvilket jubel! Skaror blefvo omvända till Herren, och under årets lopp fingo vi hälsa 85 nya medlemmar välkomna till församlingen, så att denna vid årskonferensen 1885 bestod af 310 medlemmar. Det var en öfver all beskrifning härlig tid. Men det var ock en mycket kräfvande tid. Jag var flera gånger så nedbruten, att jag knappast hängde ihop. En gång fick jag till och med blodstörtning. Då var det nästan ute med mig. Men, ära vare Gud! Han var min läkare, och efter några dagars hvila var jag åter i fullt arbete. Ja, Herren bistod mig underligen. Ära vare hans namn!

Jag hade en del af min församling vid Boxholms bruk, 48 kilometer från Linköping. Där hade jag en skara sant trofasta medlemmar. Bland annat må nämnas, att ett trefligt kapell uppbyggdes där hösten 1884, och då jag höll min inträdespredikan därstädes, i

slutet af juli, s. å. var icke ett enda spadtag taget för grunden och icke ett enda lass byggnadsmaterial framfördt till platsen. Icke desto mindre var kapellet färdigt redan i december, så att vi fingo inviga det till gudsdyrkan söndagen före jul. Heder åt en sådan handlingskraftig församling! Det var icke heller någon stor skuld på kapellet, då det invigdes. Jag fick en assistent att utföra arbetet vid Boxholm, och vid årskonferensen 1885 blef Boxholm afskildt från Linköping och bildade egen församling.

Jag fick icke stanna kvar i Linköping mer än 2 år, men hela den tiden var en högtid för min själ; och när jag, vid årskonferensen i Stockholm den 31 maj 1886, blef sänd till Kalmar var det rätt påkostande att lämna en god, fast och innerligt varm församling, hvilken gifvit mig så många bevis på, att jag hade ett stort rum bland dem. Icke minst visade sig detta, då jag med morgontåget den 15 juni lämnade staden, ty en väldig skara af vänner hade då samlats vid stationen för att taga farväl af mig. Och icke allenast vid stationen utan hvarthän jag blickade omkring mig från bantåget, så länge jag såg en skymt af Linköping, möttes mina blickar af skaror utaf kära vänner, hvilka samlats längs järnvägslinjen för att vifta åt mig sitt hjärtliga farväl. Så slutade mitt arbete bland detta

älskliga folk. Herren välsigne i ett rikt mått metodistförsamlingen i Linköping!

Upp, I himlens änglar, bringen
lof och ära till Guds lamm!
Alla himlens harpor klingen
utaf pris till Jesu namn!
Jag vill utaf allt mitt hjärta,
om än på ett ringa vis,
taga del — och glad instämma,
gifva Lammet lof och pris!

Kommen alla och instämmen
uti denna jubelsång!
Minnens att det var för alla
Jesus mänska blef en gång.
I som helt tillhören Herren,
som ha lif i Jesu namn,
stämmen in och samfäldt sjungen:
Halleluja till Guds lamm!

Till Kalmar.

Efter en mycket angenäm resa anlände jag till Kalmar den 16 juni kl. 6 på aftonen. Men hit kom jag som en alldeles oväntad främling, icke såsom församlingens predikant.

Förhållandet var nämligen, att församlingen ville ovillkorligen behålla min företrädare, pastor F. U. Liljegren, som vårdhafvande predikant. Han hade icke varit där mer än ett år, men af vissa orsaker blef han sänd till annan

församling. Då Kalmar församling fick veta detta, sände de en petition till årskonferensens ordförande, biskop Foss — hvilken redan var i Norge — och begärde att få behålla pastor Liljegren. Däraf kom det sig att ingen ville veta af mig, när jag anlände till staden. Jag reste genast därifrån på ett par veckor, då jag fick svar från biskop Foss genom min presiderande äldste, pastor K. A. Jansson. Svaret lydde: »Pastor Liljegren måste flytta.» För mig återstod då endast att stanna i Kalmar och med Guds bistånd söka göra mitt allra bästa. Herren välsignade mig mera än jag vågat vänta under dessa förhållanden. Det kändes svårt att så där blifva tvingad på folket, men det var en mycket älsklig församling. Det kom dock aldrig till någon verklig lifaktighet bland folket; men detta fält har en längre tid varit mycket hårdarbetadt. Vi hade dock en härlig tid inom församlingen, rätt många själar blefvo frälsta, och jag har många ljufva minnen från min tid i Kalmar.

Särskildt känner jag mig tacksam till Herren, att jag hela min tid i Kalmar kunde, frisk och stark, lägga hela min själ i mitt arbete. Det behöfdes också ett kraftfullt arbete, ty jag hade äfven flera predikoplatser, som jag ofta besökte, såsom vid Ryssby, Nybro, Söderåkra, Hagby, Ekenäs och på Öland. Och pris ske Gud! Han hjälpte mig underbart igenom allt.

Herren gaf mig många trofasta vänner äfven på denna plats, trots det märkvärdiga inträde jag fick göra. Men alla ting samverka till det bästa för dem som älska Gud. Det fick jag särskildt erfara i Kalmar; ty jag blef därstädes så ofantligt ofta öfverraskad med värdefulla kärleksbevisningar, hvilket jag aldrig ens vågat drömma om.

Märkvärdiga bönhörelser.

FÄR TAGER jag mig friheten att nedskrifva en och annan händelse, som jag själf har bevittnat. Dessa, här nedan berättade händelser omnämndes i tidningen Svenska Sändebudet den 24 november 1887, och de återgifvas här efter denna tidning.

Ingen motsade berättelserna då, och därför kan jag frimodigt upprepa dem här. De ha följande lydelse:

Efter att länge och flera gånger ha blifvit af många enträget ombedd att till Herrens ära offentliggöra några kraftiga vittnesbörd om helbrägdagörelsen genom tron vill jag ändtligen — om Guds namn därigenom kan blifva förhärligadt — inför den ärade allmänheten omtala något, hvartill jag själf varit åsynavittne. År och dagar, personer och orter skola

tydligen vittna om äktheten af hvad jag kommer att omtala.

En syster i Herren, Klara Lundqvist, då hemma hos föräldrarne vid Ladugårdsbacke, Linköping, hade i slutet af augusti 1884 mycket hårdt insjuknat, och hon hade under sjukdomen fått slag i vänstra sidan, så att hela den sidan blifvit så lam, att hon icke kunde röra eller lyfta på den vänstra armen utan hjälp af den högra handen. Torsdagen den 4 september kom jag och besökte henne, såsom tillhörande min församling. Flera Herrens vänner infunno sig vid samma tillfälle. Vi anbefallde henne åt Herren enligt hans löften, och hon blef genast så frisk, att hon samma afton gick med en deras jungfru Ida Johansson ända till staden.

Nästföljande söndag kom hon helt frisk och återställd till Emanuelskyrkan och bekände öppet inför många hvad Herren gjort med henne. Hennes adress är nu, den 2 sept. 1887: Stockholm, Dalagatan 53, 1 tr. upp. Och i fjor, då årskonferensen var i Stockholm, talade jag vid henne, och hon var då ännu fullkomligt frisk och lycklig och kunde till kropp och själ fröjda sig i lefvande Gud.

Fru Södersten, hustru till skräddaren Södersten, Tannefors vid Linköping, omtalade i sin mans närvaro, hösten 1885: »Jag har i flera år lidit af en förfärlig ryggvärk, förenad med svår förslappning, så att jag icke alls kunde

sköta mina hushållsbestyr. Jag blef på våren 1885 behandlad enligt Herrens ord, och jag har alltsedan varit fullkomligt frisk och stark. Jag har kunnat sköta mina göromål, skura mitt golf samt laga min mat och baka mitt bröd, och jag mår nu utmärkt väl.» Hon tillade, med sin man till vittne: »Jag har sökt tvenne läkare, men det har icke hulpit mig.»

En broder i Herren, G. A. Bohman, klassledare för 4:de klassen i Linköpings metodistförsamling, adress: Lundstorp, Linköping. Kristi himmelsfärdsdag 1885, då jag stod färdig att gå upp i talarestolen och öppna förmiddagsgudstjänsten, kom bud till mig om församlinggens förbön för broder Bohman, emedan han låg hårdt sjuk i lunginflammation. Efter gudstjänstens slut gick jag, tillsammans med en annan kristen, genast till broder B:s hem. Familjemedlemmarne trodde intet annat än att han samma dag skulle dö. Men Herren hörde bön, och kl. 5 e. m. kom broder Bohman till kyrkan, redan frisk, i sällskap med sin familj. Ännu den 20 juli 1887, då jag var på besök i Linköping, var han frisk. Ära vare Gud!

Nämndeman Larssons hustru, Charlotta Larsson, Vestra Böckesta, S:t Lars, Linköping, hade haft svår nervsot i 12 års tid. Hon var mycket skälfvande, ja svårt skakande, då jag första gången såg henne. Hon sade själf att hon sökt flera läkare och en längre tid legat

på Linköpings lasarett. Men läkarne hade ständigt sagt att det ej fanns någon hjälp för henne, emedan hon var obotligt sjuk. På senare åren sökte hon ingen läkare, sedan hon af alla hon sökt blifvit förklarad obotlig. Hon blef i februari 1885 behandlad enligt Herrens ord. Och i november samma år uppgaf hon sig vara så frisk, som hon icke varit någon gång tillförene under 29 år. Ännu den 20 juli 1887, då jag var på besök i Linköping, var hon fullkomligt frisk.

En broder i Herren, skomakaren Joh. Fredr. Karlsson, tillhörande Linköpings metodistförsamling, hade i februari 1885 hårdt insjuknat, då jag en dag kom på husbesök. Vi anropade Herren om hjälp i denna nöd. Och då jag lämnade hemmet stod Karlsson upp, klädde sig och gick till sitt arbete. På kvällen kom han till Emanuelskyrkan och omtalade för de församlade hvad Herren hade gjort för honom. Ännu i juli 1887, då jag var på besök i Linköping, var han frisk och stark och kunde med glädje tala om huru Herren underbart hjälpte honom.

En syster, Klara Pettersson, medlem af Linköpings metodistförsamling, har själf genom skriftliga intyg af den 21 juli 1887 till Herrens ära omtalat: »Jag har varit mycket sjuklig, allt sedan mina tidiga barndomsår, och de sista 12 åren har jag varit särdeles klen. Blodet har

alltid rusat upp i mitt ansikte, hvilket gjort att jag ständigt haft mycket svår hufvudvärk. Därtill kom att jag alltid hade ett mycket svårt hjärtlidande. Jag kunde icke förtära någon mat utan att må illa af den. Jag låg en längre tid på Linköpings lasarett. En lång tid besökte jag Söderköpings brunn, och många läkare har jag besökt, såväl i Linköping som i Söderköping, Linghem och Vingåker. Men ingenting hjälpte. Slutligen förklarade läkarne att jag var för svag och klen att intaga medicin. Men så blef jag den 28 februari 1885 behandlad enligt Herrens ord i Jak., 5: 14, 15 och blef i samma stund frisk till min kropp och så välsignad till min själ att jag ej kan med penna beskrifva hvad jag erfor. Och ännu i dag är jag frisk och rask; jag tål nu att äta hvad slags mat som helst, så att jag riktigt förvånar mig öfver den Guds barmhärtighet, som är mig ovärdiga vederfaren.»

En dag, det var en torsdag i slutet af oktober 1886, hade en syster i Herren, Sofia Hultgren, Nygatan 30, 2 tr. upp, Kalmar, insjuknat mycket hårdt. På söndagen, då jag anmodades af hennes man att komma till hemmet på sjukbesök, var hon så hårdt medtagen, att både hon själf och hennes man fruktade att det var fara för lifvet. Men sedan vi öfverlämnat henne till Herren, under bön om hjälp, stod hon genast upp och bäddade åt sig själf.

Ännu i dag, den 2 september 1887, är hon frisk och vid god hälsa.

Ett tre års gammalt barn, Betty Ottilia Aronsson, dotter till C. J. Aronsson, Nygatan 30, Kalmar, hade varit mycket sjuklig allt sedan hon blef född. En läkare hade sagt om flickan, att det vore icke lönt att ordinera medicin åt henne, ty hon kunde i alla fall icke lefva någon längre tid. Den 30 oktober 1886 blef hon som mycket sjuk behandlad enligt Herrens ord, och hon blef fullkomligt frisk och har varit det allt sedan, hvilket föräldrar och äldre syskon kunna intyga.

Tisdagen den 19 juli i år (1887) kom jag till Örtomta å Linköpingskretsen för att predika om aftonen. En broder i Herren, hemmansägaren Joh. Andersson i Gösta by, låg sjuk då jag anlände till hans hem kl. half 6 e. m. Jag anbefallde honom åt Herren enligt hans ord. Han stod genast upp och var frisk samt gjorde mig sällskap till fots till en annan by, Hagby, där predikan hölls. Han var närvarande intill sena kvällen och gick sedan hem, frisk och mycket lycklig i Herren.

Ja, pris ske Gud! Stora äro Herrens verk, värda att begrundas för alla deras syften. Ja, t. o. m. större ting än dessa skulle jag likväl kunna förtälja. Se här till exempel:

En gosse (hvars adress jag icke har tillåtelse att uppgifva, emedan hemmet redan varit öfver-

hopadt af besökare) var född blind. Tillsammans med en skara andra vittnen såg jag då Herren öppnade hans ögon.

Nu vill jag bedja om förlåtelse, om jag varit allt för långtrådig genom att nedskrifva en och annan af mina anteckningar. Men detta har jag gjort uteslutande på fleras enträgna begäran. Må allt ske till Herrens ära, och jag förblifver

eder ringe tjänare i Herren

WILHELM ANDERSSON.

Kalmar den 2 sept. 1887.

Så långt Svenska Sändebudet för den 24 nov. 1887. Jag har aldrig utgifvit mig för att ha ägt troshelbrägdagörelsens gåfva. Men jag kan icke därför förtiga det, hvartill jag själf varit åsyna vittne.

Heliga band knytas.

EN HÄNDELSE, som timade under min vistelse i Kalmar, bör jag icke tyst gå förbi. Jag blef där i äktenskap förenad med min trolofvade, Jenny Amalia Åkerblom från Stockholm. Huru underbart leder icke Gud oss. Min hustru var genom en Herrens ledning närvarande den där blodiga natten ute i Munsö på Svartsjölandet den 20 augusti 1877, och hon tog då mycket hjärtligt del uti mitt blodsdop. Hvarken hon eller jag kunde då ana, att vi en dag skulle bli förenade. Men Herren säger: »Mina tankar äro icke edra tankar, och edra vägar äro icke mina vägar.» Ja, högst underbara äro Herrens vägar.

Min hustru var vid ofvannämnda tillfälle i sällskap med St Pauls metodistförsamlings i Stockholm sångförening till Munsö. Hon tillhörde då densamma. Hon kom just att stanna i samma hem, hvarest jag tvangs att stanna för att hela natten vaka, under det blodet flödade ur näsa och mun efter slaget, som jag fått af Guds ords fiender. Min hustru har den tid vi varit förenade varit mig ett oersättligt stöd, till mycken uppmuntran, hjälp och glädje i mitt arbete. Vi förenades i Herren den 31 juli 1886, och Gud har underbart hjälpt och välsignat oss tillsammans. Ära vare hans heliga namn!

Vi fingo icke stanna mer än 2 år i Kalmar. Vid årskonferensen i Göteborg år 1888 blef jag den 16 juli sänd till Gotland för att öfvertaga vården af Slite och Kappelhamns församlingar. Således stodo vi redo att den 4 augusti bjuda farväl till alla våra kära nyvunna vänner på platsen. Det var en högtidlig stund. Att Gud gifvit oss många vänner äfven i Kalmar visades vid detta tillfälle, ty en mycket stor skara människor hade samlats på Skeppsbron för att säga oss farväl, därigenom uttryckande sin kärlek och tillgifvenhet för oss. Vi skola aldrig glömma denna stund. Gud välsigne rikligt Kalmar metodistförsamling! Måtte den helige Andes eldsdop falla i dubbelt mått öfver densamma!

Så lämnade vi Kalmar lördagsaftonen den 4 augusti, och efter en ovanligt härlig resa öfver Östersjön anlände vi till Visby kl. 4 påföljande morgon. Vi hade aldrig förut varit på Gotland. Det kändes besynnerligt att så där tidigt en mycket skön och stilla sommarsöndagsmorgon få landstiga vid en alldeles främmande kust för att stanna där en tid och reda oss ett tillfälligt hem.

Här torde jag få sticka in ett litet poem, som jag skref någon tid därefter:

Jag är en främling här.
Mitt hem är ej på jorden,
nej, ofvan skyn det är,
bland änglarne och alla,
som älskat Jesus här.
Hur innerligt jag längtar
att där till evig tid
helt afskild för min Jesus
få bo i ostörd frid!

I detta sälla hemmet,
som är min Faders hus,
skall jag, fast helt ovärdig,
för evigt bo i ljus.
Här skymmer det rätt ofta,
ja, mörknar för min syn;
men aldrig så där uppe
i hemmet ofvan skyn.

Så genom tidens växling
jag ilar trygg och nöjd,

och snart mig Jesus hämtar
upp till mitt hem i höjd.
O, hvad det skall bli härligt
att ändtligt hemma där
för evigt slippa känna:
Jag är en främling här.

På Gotland.

Anlända till Visby möttes vi där af min företrädare, pastor Joh:s Roth, hvilken hade anordnat en treflig välkomststund i en kär familj af »de våra», hvarest vi blefvo rikligen vederkvickta till både kropp och själ samt mycket hjärtligt välkomnade till Gotland. Men vi måste skynda. Klockan 10 f. m. var utlyst predikan för mig i Slite. Redan kl. 5 voro vi resfärdiga och fortsatte med skjuts den $3^3/_8$ mil långa landsvägen, tvärs öfver Gotland till Slite, dit vi anlände precis kl. 10. Vi hade då kapellet fullsatt af folk, som väntade den nyutnämnde predikanten. Vi fingo en mycket härlig stund tillsammans, dels omkring Guds ord, dels omkring Herrens bord. Sist, innan vi skildes åt, fingo vi bedja för en djupt bedröfvad själ, hvilken under söndagens lopp fann frid med Gud. Vår första dag på Gotland, i Slite, blef mycket härlig. Ära vare Gud! Det var en god början, och allt tydde på att vi skulle få upplefva saliga tider på Gotland.

Så voro vi då i Slite. Här hade jag fått två församlingar att vårda. Vi hade medlemmar i 12 kyrkosocknar, eller närmare hela norra Gotland. Jag hann här icke göra annat än sitta på skjutsvagnen och färdas från plats till plats. Men folket samlades i stora skaror öfverallt, antingen man kom söckendag eller söndag, till och med midt i brådskande sommartid. Det var härligt att predika Guds ord bland detta folk; ty Guds ande verkade märkbart till stor välsignelse i alla socknarne. Vi kunde icke få glädja oss åt någon egentlig väckelse, emedan jag ej hann att vara mera än en afton hvar fjortonde dag på hvarje plats. Vid Slite och på Kappelshamn, hufvudstationerna, predikade jag en gång hvarje söndag. Nu och då frälstes själar; men då jag kom tillbaka till platserna var det vunna nästan förloradt. Ja, fältet var för vidsträckt för en predikant. Inseende detta bildade pastor Roth (presiderande äldste) en missionskommitté, hvilken samlade medel, så att jag omkring två år därefter fick en medhjälpare. Om något år blef Kappelshamn afskild från Slite och fick egen predikant. Efter den tiden fingo vi upplefva saliga tider på Slite krets. Jag fick stanna de fem år som kyrkoordningen den tiden tillät en predikant att stanna i en församling. Prisadt vare Herrens namn! Jag fick göra många härliga erfarenheter under denna tid. Bland annat fick

jag jämte församlingsvården öfver Slite hafva befattning som presiderande äldste för Gotlands distrikt konferensåret 1892—1893. Under denna tid fick jag resa Gotland rundt flera gånger samt göra mig förtrogen med befolkningens seder och bruk. Öfverallt gaf mig Herren många förtrogna vänner. Men de flesta naturligtvis i Slite.

Ja, det blef mycket svårt att skiljas från vännerna på Slite. Under fem år hinner man bli helt förtrogen med sin församling. Många nya vänner vinnas för Herren och många heliga band knytas. Det var ett mycket hjärtligt folk därute på Gotland. Vi bodde äfven förtjusande trefligt vid hafvet. De mörka aftnarna kunde vi från våra fönster se Östergarns fyr, kastande sitt väldiga ljus öfver de vida vattnen. Ibland rasade stormen vildt, då vågorna kastade sitt fradgade skum mot hafsstranden. Det var storslaget, ja, majestätiskt, att se sjön och lyssna till vågornas väldiga dån. Understundom såg det fasaväckande ut, särskildt de mörka höstkvällarne. Men vi kände oss alltid trygga under den Allsmäktiges hägn.

Ja, när kring ens ringa hydda
stormen rasar, o, hur skön
är ej tanken: Vi få lämna
allt åt Gud i stilla bön!
Om än böjd af dagens strider,
tryckt af världens stoj och larm,

finner man då ljuflig hvila
invid Jesu hulda barm.

Omhvärfd af Guds änglahärar
och med Herren Jesus när,
fruktar man ej några faror —
ej ens hela mörkrets här.
Intet ondt kan den fördärfva,
hvilkens fasta värn är Gud;
trygg han hvilar då med Herren,
vaknar glad på Herrens bud.

Så igenom tidens växling
ilar man framåt med fröjd;
snart ett bättre hem oss redes,
där man vaknar glad och nöjd.
Bönestunderna, som styrkt oss
så, på pilgrimsfärden hem,
gladt man byter ut mot lofsång
uti Guds Jerusalem.

Så hade afskedstimmen slagit, då vi måste lämna denna minnesvärda plats och detta älskade folk. Vi bröto upp mycket tidigt måndagsmorgonen den 28 augusti 1893. Många voro de, hvilka i den tidiga morgonstunden kommo till predikantbostället och under tårar och djup rörelse sade oss sitt varmaste tack och farväl. Och när vi sedan med skjuts lämnade platsen sågo vi vida omkring oss kära vänner, viftande sitt farväl till oss. Det var en härlig morgon. Icke mindre tilltalande blef det i Visby, då vi på aftonen samma dag läm-

nade Gotland. En stor skara vänner kom då till hamnen för att säga farväl till oss. Och när ångbåten gled ut ur hamnen gingo vännerna till ett utsprång invid utloppet, och så länge vi kunde höra deras röster sjöngo de oss farväl med de tilltalande orden:

»Äfven vi på den ljufliga strand
skola sjunga de saliges sång;
när, förlösta från jordiska band,
vi vår frälsare skåda en gång.
Om en kort liten tid
vi få mötas på himmelens strand.»

Ja, så hade vi, efter fem års vistelse ute vid Slite, åter lämnat Gotland med dess älskliga folk. Måtte Herren rikligt belöna dem för all deras kärlek och tillgifvenhet, som de bevisade oss, hvilka som främlingar fingo komma till dem. Gud, måtte vi en dag få möta de väldiga skaror, jag mötte på Gotland, på den himmelska stranden!

Till Örebro.

Vid årskonferensen i Norrköping i augusti 1893, blef jag sänd till Örebro för att öfvertaga vården af vår församling därstädes. Efter en mycket angenäm resa öfver Östersjön till Stockholm och sedan sjöledes genom Mä-

laren och Hjälmaren anlände vi lyckliga i Herren till Örebro fredagsmorgonen den 1 september. Vi blefvo mycket hjärtligt mottagna af den kära församlingen, af hvilken vi fingo röna mycken kärlek. Äfven här hade jag fått ett mycket vidsträckt fält.

Vi hade predikoplatser ute i 12 kyrkosocknar. Rätt ofta fick jag vara ute hela veckan och färdas från socken till socken för att predika en afton på hvarje plats. Och det är med innerlig tacksamhet till Gud jag erinrar mig huru han underbart bistod mig med nåd och kraft denna tid. Fältet var mycket hårdarbetadt, dock bekände Herren sig rikligen till vårt arbete. Ehuru vi ingen gång fingo glädja oss åt att få bevittna någon mera genomgripande väckelse, är jag glad att jag kan säga, att Gud frälste syndare rätt ofta under hela tiden. Ära vare Herrens namn!

Det hvilade likasom ett mycket obehagligt och dystert minne öfver den älskliga församlingen efter en svår strid, som den fått utkämpa några år förut. Församlingen skakades då så väldigt, att det var underligt att den icke helt och hållet slogs i spillror. Men det var Herren som på ett högst egendomligt sätt trädde emellan för att rädda sin sak. Att Gud rikligen välsignat Örebro församling visades särskildt vid dess 25-års jubileum, som vi fingo ha den stora glädjen att fira med församlin-

gen under vår vistelse där, nämligen i maj 1894. Därvid meddelades att under församlingens 25-åriga tillvaro icke mindre än 2,321 personer hade ingått på prof och 1,217 intagits i full förening i församlingen. 112 personer hade med döden afgått och 804 hade afflyttat eller afskilts för att bilda församlingar på andra platser i Nerike och Västmanland. Icke mindre än 11 predikanter hade under de gångna 25 åren utsändts från församlingen.

Vi trifdes mycket godt bland detta folk. Herren stod mig härligt bi med hälsa och krafter, så att jag sent och tidigt kunde vara ute på det vidsträckta fältet. De många resorna gjorde att det blef mycken omväxling i arbetet, hvadan tiden ilade så hastigt undan, att jag knappt visste af förrän tiden för uppbrott åter var inne. Vår flyttning denna gång kom dock alldeles oväntadt. Men det är i en viss mening så med en metodistpredikant som jag något efteråt skref om

Resenären.

Här uti främlingsskapet
jag städs i resdräkt står;
men snart min färd är ändad,
och hemmet gladt jag når.
Min resa är nog farlig,
ja, fruktansvärd ibland;
men Herren städs mig leder
med fast och säker hand.

Ja, Gud skall troget föra
mig genom sorg och nöd;
och snart jag ryckes undan
båd' fiendskap och död.
Se'n evigt fri och lycklig
i högtidsskrud jag står,
och sedan glad där hemma
jag stillhet njuta får.

Då har min strid härnere
för evigt tagit slut,
då är min resa ändad;
se'n får jag hvila ut!
Se'n är jag ej mer främling;
nej, hemma! — O, min Gud,
att jag får evigt vara
en Jesu Kristi brud!

Herren välsigne rikligen Örebro församling!

Till Lidköping.

Vid årskonferensen i Gefle, i augusti 1895, blef jag sänd till Lidköping. Vi fingo erfara mycken kärlek och tillgifvenhet af den lilla, hårdt trängda församlingen därstädes. Redan vid min inträdespredikan, söndagen den 29 september, fingo vi bedja till Gud för en djupt fallen själ — en mycket glädjande början. Icke heller i Lidköping fingo vi glädja oss åt någon mera genomgripande väckelse. Men vi

fingo rätt ofta bedja till Gud för djupt bedröfvade själar. Prisadt vare Jesu namn!

Bland de för Herren nyvunna var det särskildt en mycket djupt fallen yngling, som blef räddad. Han var ett riktigt original. Han hade utgått från en välbärgad familj, men nu ägde han icke ens ett hemvist utan tillbringade natten hvar som helst. En afton kom han in på vårt möte. Han var drucken när han kom. Dessutom hade han en flaska brännvin i sin trasiga rockficka. Men, underbart nog, blef mannen både sant nykter och härligt frälst under mötet. Då vi efter mötets slut kommo ut på gatan slog S—g bränvinsflaskan i gatan. Flaskan gick i smulor och brännvinet rann i rännstenen. Då jag cirka fem år därefter var på besök i Lidköping var den unge mannen, som förut varit samhällets afskum, fortfarande lycklig i Herren. Han hade nu vunnit en treflig kvinna som följeslagarinna genom lifvet, ägde ett godt hem och var allas glädjeämne. Pris ske Gud! Detta var ett af de många bevisen på att Herren välsignade vårt arbete i Lidköping.

I flera afseenden var dock Lidköping en af mina svåraste platser. Detta i synnerhet som folket fått vanan att ofta ha utflykter, fester och andra dylika tillställningar på söndagarne. Under hela min tid som predikant har jag aldrig tillåtit min församling att ha ett enda

möte med inträdesafgift på Herrens dag. I Lidköping blef det svårare än på alla andra platser att vinna mitt folk för denna sak. Men pris ske Gud! Han vann seger äfven här. Halleluja! Icke ett enda slamrande söndagsmöte med inträdesafgift hade vi under de fyra år jag var där. Nej, Herrens dag är ingen affärsdag, då man skall sälja och köpa sittplatserna i Herrens gårdar, utan det är en dag, på hvilken helgedomen skall stå öppen med fritt tillträde för alla att höra frälsningens evangelium. Folket bör uppmuntras att gifva, att gifva rikligt för Guds sak; men det bör läras att icke köpa och sälja på Herrens dag.

Att det går väl igenom på detta sätt, det fingo vi i sanning erfara i Lidköping. Ty det ekonomiska var rätt tilltrassladt då jag kom dit. Men då jag flyttade var församlingen alldeles skuldfri och hade dessutom en liten kontant behållning i kassan; och icke det allenast, jag hade till och med kunnat på enskild väg samla kontant öfver 148 kronor till en grundfond för blifvande kapellbyggnad i staden. Således kunde vi till och med i Lidköping godt undvara att hafva sådana där affärsmöten på Herrens dag.

Jag hade glädjen att få predika Guds ord i flera socknar i stadens närhet, och Gud frälste själar på mötena. Men på de flesta platser lade prästerna hinder i vägen, så att jag ej

fick fortsätta. Bäst var det i Hjärpås, hvarest prästerna voro vänligt stämda mot vår verkhet. Där vunnos rätt många själar för Herren, och vi hade där många saliga möten. Ära vare Gud!

Till Mariestad hade vi den tiden icke ännu hunnit med vår predikoverksamhet. Men under mitt sista år i Lidköping vann jag inträde därstädes. Jag predikade flera gånger i Mariestad, men det gick rätt sakta att vinna några därstädes för Herren. Jag mottogs dock mycket hjärtligt af folket. Början var således gjord. Vi vunno åtminstone en medlem. Jag vet icke om verksamheten i Mariestad fortsattes af mina efterträdare.

Det blef oss förunnadt att stanna kvar i fyra år bland de kära vännerna i Lidköping. Det var en på dyrbara minnen och allvarliga lärdomar rik tid. Den lilla församlingen hade en ganska svår kamp att utkämpa. Måtte Herren rikligt välsigna sin sak i Lidköping, och måtte jag få möta alla, jag fick tala Guds ord till i Lidköping, i den lefvande Gudens stad, i mitt himmelska hem.

Hvilket jubel! O, hvad fröjder
råda ej till evig tid,
i mitt hem på Sions höjder;
o, hvad sällhet! Hvilken frid!
Allt det sköna, allt det höga,
hvarom jag här ofta talt,

där afslöjas för mitt öga;
jag skall se — ja, äga allt!

Hvilken dag, som snart skall komma
för min själ, när hemma där
jag med alla Herrens fromma
skådar Jesus som han är.
Hvilken nåd att sen där hemma
evigt vara frälst och fri!
Där skall jag min lyra stämma
tilll en högre melodi.

Pris till Lammet! Halleluja!
skall där bli min enda sång,
bland Guds änglar, bland de frälsta
hela evigheten lång.
Pilgrimsfärden är nu slutad,
heladt är hvart smärtans sår;
och till Jesu hjärta lutad
anden sabbatsro då får.

O, hur innerligt min längtan
hem till fridens boning står!
Sälla tid! Min djupa trängtan
ökar sig från år till år.
O, jag känner re'n en aning
af dess osägbara fröjd,
och jag går på Jesu maning
hoppfull mot mitt hem i höjd!

Till Göteborg.

Vid årskonferensen i Linköping i augusti 1899, blefvo vi sända till Göteborg för att öfvertaga vården af den under konferensåret nybil-

dade församlingen Göteborg St Peter. I Herrens namn lämnade vi Lidköping den 1 september och anlände samma dags afton till Göteborg. Vi blefvo mycket hjärtligt välkomnade af den unga församlingen, och det fanns lif, kraft och jubel inom densamma. Vi hade en stor del af våra medlemmar i Halland, Lindomekretsen kallad. Vid våra välkomstfester och vid inträdespredikningarne hade vi på båda platserna till trängsel fyllda lokaler.

Vi hade rätt härligt i Göteborg. Guds kraft förspordes till själars frälsning öfverallt på det vida fältet. Ibland fingo vi upplefva rätt härliga väckelsetider, då många blefvo frälsta af Herren. Ett år t. ex. fingo vi hälsa 44 personer välkomna som profmedlemmar inom församlingen. Men i det beryktade fabriksområdet Galgkrogarna, där vi hade vår predikosal för göteborgsafdelningen, voro arbetareskarorna så elaka och svåra mot våra nyomvända, att flera föllo bort från Gud och en del flyttade, då de icke kunde uthärda hatet och förföljelsen. Det var i sanning hemska ting man där understundom fick bevittna. Det var nog icke utan orsak området hette »galgkrogarne», ty Göteborgs polis hade sina flesta och sina allra fräckaste kunder från denna stadsdel. Det var alls icke något öknamn, ty det står verkligen Galgkrogarne på en karta öfver Göteborgs stad från den tiden. Nu torde de ha bortlagt detta fula namn.

Jag vill här omtala en händelse, som timade på Lindomekretsen vid denna tid. Jag blef förbjuden att begrafva en gosse, som dött därstädes. Enär gossens föräldrar blifvit vigda af metodistpastor och som jag hade döpt gossen, och dessa två handlingar hade erkänts inför socknens pastor, ansåg jag mig hafva laglig rätt att begrafva gossen, hvilket jag ock gjorde. Men strax därefter kom en väldig lunta till mig i form af anklagelse. Den hade först varit flera gånger inför domkapitlet i Göteborg. Sedan blef den genom själfva landshöfdingeämbetet mig tillställd. Jag svarade helt enkelt (skriftligt) att om jag brutit mot Sveriges lag, så var jag villig att stå till svars för mitt brott. Men, sade jag, domkapitlet är icke det forum, inför hvilket jag har att redogöra. Så sände jag hela luntan tillbaka, att genom landshöfdingeämbetet återlämnas till domkapitlet. Det är nu rätt många år sedan detta inträffade. Jag har dock icke hört vidare därom. Således fick pastorn i Lindome socken göra både sig själf och flera andra mycket onödigt besvär. Men jag blef underbart hulpen af Herren. Alla de där dokumenten afskref jag och har dem som ett minne från den trefliga tilldragelsen.

Heliga minnen upplifvade.

ÄR TORDE DET tillåtas mig att omtala ett par för mig viktiga händelser, hvilka jag fick upplefva under min tid i Göteborg St Peter. Den första händelsen timade under min hemresa från årskonferensen i Stockholm år 1902. Jag gjorde då en ett par dagars afstickare till min fosterbygd. Mina syskon och jag hade aldrig sammanträffat alla på en gång, alltsedan den minnesvärda juldagen 1847, då vårt hem sköflades genom vår moders död. Många, många gånger hade vi träffats två eller tre men aldrig hela syskongruppen. Nu hade vi genom brefväxling enats om att ha ett syskonmöte. Så sammanträffade vi alla vid Öfverum, den 28 augusti 1902. Jag kan icke beskrifva de känslor som

bestormade mitt hjärta, då jag nu för första gången efter svunna 55 år hade förmånen att få böja knä tillsammans med alla mina kära syskon och tacka Gud för att vi en enda gång till i tiden fingo sammanträffa. Vår sammanvaro blef dock kort. Jag måste medfölja middagståget för att i tid hinna till Göteborg och leda gudstjänsterna på söndagen. Så skildes vi åt, och min innerliga bön till Herren är att jag en dag måtte få möta alla mina kära syskon på Jesu högra sida för att aldrig mera skiljas.

Den andra händelsen var att jag den 4 april 1904 fick upplifva ett för mig mycket heligt minne. Det var då jämt 30 år sedan jag höll min första predikan. Många dyrbara minnen lefde vid det tillfället upp i min själ. Det var en härlig dag. På aftonen hade vi en mycket treflig minnesfest med till trängsel fylld lokal. Jag fick då tillfälle att omtala rätt mycket af hvad jag upplefvat sedan den 4 april 1874, då jag i Kevanee för älskade landsmän därute i den aflägsna västern fick förkunna min Herres Jesu Kristi härliga evangelium. Ära vare Gud! Han hade underbart hjälpt mig genom alla dessa år. Ett minnespoem, som jag skref och uppläste vid tillfället, tager jag mig friheten härmed presentera för mina läsare. Det är mycket enkelt, men det är hjärtats språk som talas däri.

Ett 30-års minne.

1874 $^{4}/_{4}$ 1904.

Adertonhundrasjuttiofyra,
april den fjärde, det påskdag var.
En mycket kall dag, med snö och yra,
då jag, anmodad, på resa far.
För att sen ute i vida världen
som korsets kämpe i striden stå;
och med min Frälsare med på färden,
viss att det då skulle väl mig gå,

Det var från Galva och till Kevanee
jag denna dag blef af Herren sänd,
att inför mina där spridda landsmän
få göra Frälsarens sanning känd.
Den dagens heliga, dyra minne
skall aldrig utplånas ur min själ.
Jag stod där bäfvande i mitt sinne;
men, pris ske Gud! Det blef allt så väl.

Det är ej möjligt för mig beskrifva
den storm af känslor som då bröt lös,
när första gången jag skulle gifva
förklaring på hur oss Jesus löst.
Ja, »se Guds lamm, som all synd borttager»,
var just den text, hvarmed jag beskref
hur Gud af nåd oss till barn upptager —
hur underligt, jag Guds barn ock blef.

Hvad tiden ilar! I tretti år re'n
jag i all ringhet fått tjäna Gud,
och med den nåd mig beskärs af Herren
vill jag alltfort vandra i hans bud.
Och om än mycket tycks vilja göra

sitt bästa till att förhindra mig,
min Jesus skall mig dock säkert föra
framåt till seger, ja, hem till sig.

Vi hade den stora förmånen att få stanna sex år i Göteborg St Peter. Och jag är innerligt tacksam till Gud för all den kärlek vi fingo röna bland vännerna både utom och inom församlingen. Vi ha många oförgätliga minnen af dem från denna härliga tid. Gud välsigne tusenfaldt St Peters församling och alla våra vänner i Göteborg!

Hela den unga församlingen önskade innerligt att jag skulle stanna kvar ännu längre. Men jag hade under mina många predikoresor blifvit så angripen af reumatism, att det var med svåraste smärta jag kunde släpa mig fram för att utföra mitt arbete. Jag var färdig att begära få bli förklarad öfverårig. Men genom min presiderande äldste pastor Wagnssons ömma deltagande gafs mig den lilla församlingen i Strömstad, dit jag blef sänd vid årskonferensen 1905. Ja, som nämndt är, stodo vi igen redo för flyttning. När man arbetat sex år i en församling, då hinner man bli rätt innerligt förtrogen med dess medlemmar. Vi hade också vunnit betydligt många vänner i Göteborg och omnejd.

Vid mina afskedspredikningar hade mycket folk samlats. Det var ovanligt påkostande att slita sig från församlingen denna gång, och jag

tager mig friheten att här nedskrifva ett blygsamt afskedspoem, som jag tillägnade mina kära syskon och vänner och hvari jag sökte att tolka mina känslor vid tillfället. Några tankar däruti äro lånade.

Afsked till Göteborg St Peter.

Den 23 juli 1905.

I Herrens Jesu Kristi dyra vänner:
Farväl! Farväl! Kanske ett långt farväl.
Hvem kan beskrifva hvad ens hjärta känner,
när helig saknad fyller upp ens själ?

Vi nu i sex års tid mång' fröjd ha delat;
dock skils vi nu. Tack vänner för allt godt!
Tag mot en bön: Förlåt allt hvad jag felat
och bed för mig sen jag från er har gått!

I käre ålderstigna Herrens vänner:
O, faren väl! I stån vid himlens port.
Håll ut en stund — den tår er kind här bränner
skall Herren Gud aftorka innan kort.

I mine käre yngre Herrens vänner:
O, faren väl! Lef helt för Gud jag ber!
möts vi ej förr'n på evighetens stränder,
må ingen saknas då hos Jesus kär!

Farväl små barn! Möts vi ej mer på jorden;
o, kommen, tagen mot min afskedshand
O, glömmen ej de gifna löftesorden,
att vi stämt möte uti himlens land!

Till sist vid nådens tron jag lägger neder
en helig bön ur djupet af min själ,
att sist i himmelen få möta eder,
ja, eder alla — nu farväl! Farväl!

Till Strömstad.

Vi lämnade Göteborg St Peter den 28 juli 1905. Vid våra sista möten därstädes hade vi stora skaror av vänner omkring oss, hvilka kommo för att säga oss farväl. Det kändes därför rätt underligt, då jag söndagsförmiddagen den 30 juli höll min inträdespredikan i Strömstad, att ej ha mer än 27 åhörare, tillsammans med min hustru och min företrädare, pastor Hehrne. Den lilla församlingen mottog oss med mycken innerlighet och kärlek. De gjorde nog allt de förmådde för att vi skulle trifvas. Och med afseende härpå har jag icke haft så trefligt till det yttre på någon plats, där jag varit förut, som i Strömstad. Men i det rent andliga var det rätt svårt att vinna något. Vi hade det härligt inom den lilla församlingen. Nu och då fingo vi hälsa syndare välkomna till Kristus och till församlingen. Men någon egentlig väckelse fingo vi inte bevittna på denna plats. Ett vill jag säga, med tanken på Strömstads befolkning, att de allra flesta som där blifva sant frälsta blifva trofasta Herrens kämpar. Under vår vistelse i denna församling

blefvo tvänne Gud hängifna systrar uttagna till diakonissor. Härtill utbildades de vid vår kyrkas stora diakonissanstalt i Hamburg. Några unga vänner vunnos för Herren. Ja, det var icke förgäfves att kämpa för Gud bland detta folk. För min egen del, som kom alldeles nedbruten till Strömstad, kan jag icke nog tacka Gud för att jag genom det hälsosamma klimatet blef helt återställd från min reumatiska värk.

Jag tager mig friheten att här omtala en mycket öfverraskande händelse, som jag fick upplefva under den tid jag var i Strömstad. Det var vid årskonferensen i Norrköping den 24—29 juli 1907. Jag sammanträffade där med en pastor P. J. Berg från Amerika, som varit studiekamrat med mig i Galva, Illinois. Vi skildes åt därstädes i maj 1874. Som vi icke hört det ringaste af hvarandra sedan dess var det i sanning mycket härligt att nu träffas. Jag har stor orsak att tacka Gud för detta sammanträffande, ty jag fick nu höra af pastor Berg att Herren hade bevarat alla mina studiekamrater under de flydda 33 åren, sedan vi skildes därborta i den aflägsna västern. Det gladde mig outsägligt att få höra huru de alla lefde och voro trogna Herrens tjänare ute i de svenska konferenserna inom metodistkyrkan i Amerika. Ära vare Gud för hans underbara fostran!

Vi fingo stanna tre år i Strömstad. Det var

en på underbara minnen och erfarenheter rik tid. Att Herren gifvit oss många vänner därstädes visades bäst därigenom att vi hade mycket folk på våra möten den sista tiden. Ära vare Gud! Slutet var mycket bättre än början. Vid min afskedspredikan var den stora salen fullsatt af uppmärksamma åhörare, och vid min afskedsfest var mera folk än salen kunde rymma, ty flera fingo i trängseln stå under hela festen, både i salen och ute i korridoren. Det var en härlig stund. Och då vi dagen därefter, den 1 sept. 1908, lämnade platsen hade icke allenast församlingen mangrant infunnit sig vid järnvägsstationen för att säga oss farväl, utan en rätt stor skara andra vänner voro ock där. Och ännu mer, då tåget var färdigt att afgå kommo många vänner och följde oss till nästa järnvägsstation, en heder som icke förärats mig på någon plats förut, under nära 35 års tid, som jag då haft förmånen att predika evangelium. Vi fingo vid den stationen tillfälle att lyssna till flera sköna sånger, som våra vänner sjöngo till afsked. Ja, detta var en stor öfverraskning för oss, allt vittnande om att vi hade vunnit många vänner i den trefliga lilla staden. Den tanken grep mitt hjärta åter och åter: Hvar skola vi väl mötas härnäst?

Jo, på andra sidan Jordan,
uti himlens sälla land.
När, förhärligad och lycklig,

jag står frälst i himlens land,
skall jag se och igenkänna
dessa som här skilts från mig.
Äfven skola de därhemma
se och igenkänna mig.
Ja vi skola igenkänna
våra kära hemma där!
Hvilken fröjd, att där få mötas
för att aldrig skiljas mer!

Ja, vi mötas få hos Jesus,
han som för oss dödad var,
när på korset, höljd af smälek,
han all världens synder bar.
O, hvad fröjd, att igenkänna
särskildt honom, syndarns vän,
och tillsammans evigt skåda
Jesus Kristus, Frälsaren!
Uppå minnena från korset
och på gisselslagens sår
vi då igenkänna Lammet,
följa det hvarhelst det går!

Gud välsigne rikligt Strömstads lilla metodistförsamling! Måtte du, likt fyrtonen därute vid dessa kuster, ständigt sprida ljus och välsignelse omkring dig, så att du må kunna leda mången skeppsbruten på lifvets stormiga haf in uti himmelens fridsälla och lugna hamn! Herren välsigne Strömstads befolkning! Tack för hvarje stund med eder! Jag skall heligt bevara minnet af eder så länge jag lefver.

I aftontid.

Hastigt kvällens skuggor falla
på min lefnadsstig.

HVAD TIDEN HASTAR! Jag hade nog rätt länge känt att det börjat lida mot aftonen för mig. Men då vi lämnade Strömstad förnam jag det i högre grad än förr. Det var liksom en djup förkänsla af hvad som snart skulle hända, nämligen att jag måste träda tillbaka från arbetsfältet. Jag har älskat mitt arbete mycket högt, och om det varit Guds vilja hade jag gärna velat dö i rustningen. Men det behöfs icke allenast den helige Andes kraft och inspiration utan äfven ungdomlig hänförelse, om några betydande segrar skola vinnas för Herren i våra dagar.

Jag var dock lycklig nog att ännu en gång få en församling att vårda. Vid årskonferensen i Karlskrona 1908 blef jag den 3 augusti sänd till Delary, en liten församling i sydvästligaste hörnet af Kronobergs län.

Vi blefvo där mottagna med den innerligaste kärlek, hvilket var mycket uppmuntrande för åldringen. Det var en präktig församling. Den stod som en fyrbåk, ett ljus i detta det mörkaste Smålands aflägsna hörn. Församlingslif — i detta ords fullare mening — kunde dock icke öfvas; ty församlingen, som bestod af endast 50 medlemmar, var utspridd på 5 olika, vidt skilda trakter. Det var likväl en mycket lättskött församling, ty medlemmarnes tillgifvenhet för saken gjorde att den vidt spridda lilla hopen lätt hölls tillsamman.

Men fältet var för öfrigt mycket hårdt att bearbeta, hvilket mina företrädare kunna intyga. Ekonomien gick dock med glans. Icke en enda gång behöfde vi ens tala om, huruvida vi skulle anordna några bullrande basarer eller fester för inbringande af medel till församlingens utgifter. Det inflöt på frivillig väg genom skaffarnes böcker och kollekter. Det enda affärsmöte vi hade hvarje år var en skördegåfvoförsäljning på hösten. Ja, exemplet är efterföljansvärdt. För mig var detta mycket glädjande, enär jag tillhör dem som icke ha förtroende för basarer. Och pris ske Gud! Det var icke första gången jag erfarit att Herren kan hjälpa en församling sådana förutan.

Den 4 april 1909 var det 35 år sedan jag höll min första predikan, hvarom jag något skrifvit förut. Denna minnesdag firade jag nu

i stillhet för mig själf, under helig självpröfning inför Herren. Några minnesord för dagen tager jag mig friheten att här meddela mina vänner.

1874 $^{4}/_{4}$ 1909.

Hur tomt var icke lifvet
uti min otrostid!
Men Herren kom och frälste
min själ samt gaf mig frid.
Hvart år som sen försvunnit,
hvart ögonblick som flyr,
de vittna om Guds kärlek
till mig, så stor och dyr.

Det är osägligt härligt
att helt tillhöra Gud
samt tacksamt tjäna honom
och fröjdas i hans bud!
Re'n lifvets afton sänker
sin skugga på min stig,
snart skall mig Jesus hämta
till evig ro hos sig.

Jag är så tacksam, att jag
uppå min herres bud
i trettifem år redan
af nåd fått tjäna Gud.
Men o, hur skönt och härligt
det blifver på allt vis,
då jag med himmelsk tunga
får höja Lammets pris!

Ja, så kom den dagen, en af de viktigaste i hela mitt lif, nämligen då jag vid årskonferensen i Örebro den 6—11 juli 1910 blef förklarad öfverårig och sedan fick resa hem från konferensen utan församling. Ja, man kan ju icke rå för att man blir gammal. Jag skall dock icke försöka att beskrifva hvad jag under dessa brytningstider erfor. Under flera dagar efteråt kunde jag knappast tänka därpå utan tårar.

Mina kära ämbetsbröder inom konferensen hade i sanning låtit mig vara med i det allra längsta. Gud välsigne dem rikligt därför! Herren döpe min kära årskonferens med sin helige Ande! Och måtte tusen sinom tusen dyrbara själar blifva frälsta genom Sveriges årskonferens' verksamhet, både här i landet och ute i hednaländerna!

* *
*

Så var då tiden för uppbrott kommen. Vi hade haft en härlig tid bland detta älskliga folk. Jag fick visserligen icke under jubel bärga in kärfvar för Herren där i Delary. Men jag är glad att jag fick vara en ringa axplockare i Herrens namn. Lilla församlingen hade till och med en liten tillökning af medlemmar vid min afgång från densamma. Ära vare Gud!

Vi ha många härliga minnen från vår tid bland vännerna i Delary. Så kom den under-

bara dagen, då jag i Herrens namn skulle hålla min afskedspredikan till min sista församling. Det blef särskildt gripande för mig. Gud vare tack och lof! Han höll mig uppe med sin allsmäktiga hand. De älskliga vännerna, hvilka kommit från nära och fjärran för att säga sitt farväl till oss, gjorde allt för att genom uppoffrande kärlek betyga sitt deltagande, visande att Gud hade gifvit oss ett rätt stort rum i deras hjärtan. Måtte Herren rikligt belöna och i ymnigt mått välsigna Delary lilla, vidt spridda församling! Vi vilja ständigt bära den i tacksam hågkomst inför Herren.

Jag skall nu strax nedlägga min penna. Oräkneliga heliga minnen bestorma min själ. De tyckas liksom vilja hålla mig fast härnere, men så märker jag att någon oöfvervinnelig makt griper mig. Ja,

Kvällen skymmer, Gud mig kallar
att gå till mitt hem med fröjd,
för att där med Herren Jesus
evigt njuta himmelsk fröjd.
O, jag har så många vänner,
som där stå med palm i hand.
Hur jag längtar att få möta
dem i himlens sälla land!

Glad jag går, då Herren kallar.
Värld! Hvad bjuder du väl mig?
Synd och sorger, nöd och smärta
blott jag vänta kan af dig.
Allt hvad världen kallar glädje

är så flyktigt, tomt och kort;
jag har samlat många blommor
blott att se dem vissna bort.

Ofta har jag nog med glädje
här förkunnat Herrens namn;
men med bruten röst rätt ofta
här jag sjungit om Guds lamm.
Men med Herrens hjälp jag hoppas
hela evigheten lång
få med ostörd fröjd uppstämma
Guds och Lammets nya sång.

O, med helig trånads trängtan
ser jag hän mot denna tid!
Då min själ skall ostördt njuta
utaf himmelsk fröjd och frid.
O, att genast jag fick ila
hem till fridens sälla land
och för evigt kasta ankar
invid Kanaans lugna strand!

Hindra ej! Jag måste hasta,
änglar vinka: Skynda dig!
Ja, jag känner re'n en försmak
af den fröjd som väntar mig!
Re'n jag hör de frälstas lofsång,
änglar stämma in med dem.
Lyssna, hör! Mig Jesus kallar!
Jag vill ila — ila hem!

Underbart fostrar oss Gud.

Halleluja!

INNEHÅLL

	Sid.
Förord	5
Min Jesu kärlek	8
Guds underbara fostran	9
I fosterhemmet	12
Till Stockholm	18
Ut på flykt	21
Huru Herren fann mig	26
Min första tid med Jesus	31
Herren talar	36
Ännu en Jakobskamp	40
Åter till fosterjorden	45
En ny Herrens kallelse	52
Som konferensmedlem	60
Ett uttryck rättadt	67
Underlig är vår Gud	71
Märkvärdiga bönhörelser	82
Heliga band knytas	89
Heliga minnen upplifvade	106
I aftontid	115

Pris: 1 Krona